

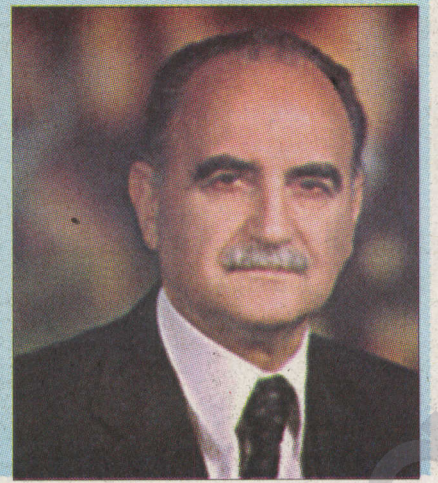
Kurdî peyama

Rojnameya Giştî ya Hefteyî

Hejmar 6 / Sal 1

15.10.2004

Siyasetvanê navdar
Av. Şerafedîn Elçî
li Fransa tevli
konferansek
Enstitûya Kurd bû.
Ji wê derê hat Elmanyayê.
Av. Ş. Elçî serdana
Peyama Kurd jî kir.
Rojname we bi wî re
hevpevînek çêkir.
Hejmara bê emê vê
hevpeyvîna balkêş
biweşînin.

Axîn, gazind û
şermezariya jinek
kurd

Rûpel 8

Di zagona bingehîn ya
Tirkiyê de guhertinên esasî
pêwîst e

Rûpel 4

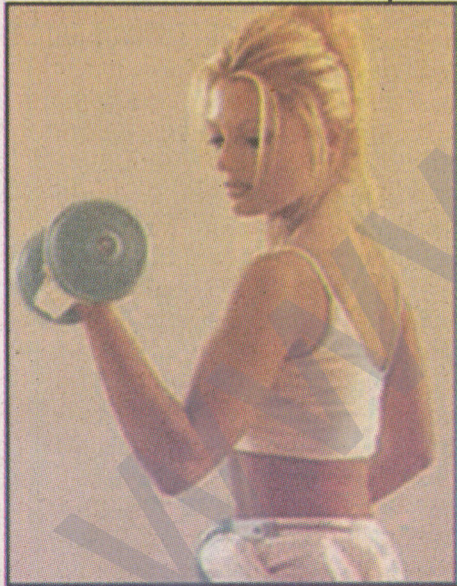
Tevgerên Kurd li ser
Yekîtiya Ewropayê
çi dibêjin?

PDK-Bakur û PSK

Rûpel 9

DI BEZÊ DE WÊ JIN MÉRAN
DERBAS BIKIN

Rûpel 12

Kurdish weekly newspaper
Kurdische Wochenzeitung

D 1.50 EUR, A 1.70 EUR, B 1.70 EUR, NL 1.70 EUR, CH 2.60 SFR
LUX 1.70 EUR, I 1.70 EUR, S 19.00 SKR, DK 14.00 DKR,
N 16.00 NOK, GB 1.10 £, GR 1.70 EUR

BÎ KURDÎSTANÊ RE CÎRANETIYEK DÎLSOZÎ AN HÊ JÎ DÎLREŞÎ, DESTÊWERDAN Û XWÎNRÊJÎ ?

Enqera - Serokê PDKê Mesûd Barzanî û Serokwezîrê Tirkiyê R. Tayyîb Erdogan

tiya Demokrata Kurdistanê Mesûd Barzanî û Serokwezîrê Tirkiyê Recep Tayyip Erdogan û rayedarên din xizmeta pêkanîna cîranetiyek dilsozî û dostaniyê bike.

Rûpel 3

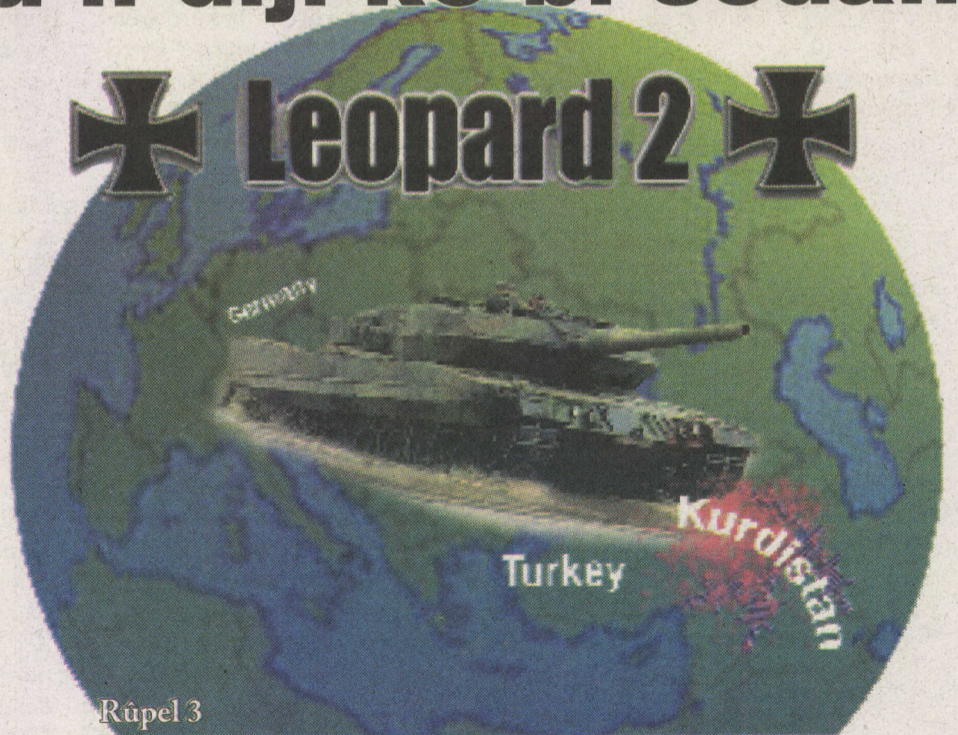
Heta dewleta tirk hebûna netewa kurd û welatê wan Kurdistanê nepejirîna û xwe hînî cîranetiyek dilsozî bi Dewleta Kurdistanê re neke, ji vê qebz û krîza îroyîn ya şovenîst û nijadperest rizgar nabe û nikare bibe dewletek demokrat. Lê, Kurd jî dil û can dixwazin ku Tirkiyê bibe dewletek demokrat û modern. Emerîkî jî, Ewropî jî û hemî cihan çavên wan li ser bûyerên Rojhilata naverast in. Gelo wê Tirkiyê riyek rast bigre, an desttêwerdan û xerabiyê bidomîne? Emê bibînin.

Dijminahiya Kurdan, wê zera bide Tirkiyê. Netewa Kurdistanê hevî dike ku hevdîtînen Serokê Partiya Demokrata Kurdistanê Mesûd Barzanî û Serokwezîrê Tirkiyê Recep Tayyip Erdogan û rayedarên din xizmeta pêkanîna cîranetiyek dilsozî û dostaniyê bike.

Ji bo çî û li dijî kê bi sedan

Tirkiyê ji bo çî dixwaze hezar tankan (panzêr) bikire. Ew dixwaze van tankan li dijî kê bi kar bîne? Tirkiyê dixwaze bi van çekên modern sefera kê derê bike? Ew nuha dostê Suriyê ne. Seferek ber bi Şam û Helebê ne pêwîst e. Mirov li dostên xwe nade. Peywendiyên wan û Îranê jî baş in. Seferek ber bi Tebrîzê û Urmiyê jî ihtimalek dûr e.

Dema rewş ev be, tenê ihtimalek dimîne ku ordiya tirk dixwaze van çekan li hemberî Kurdan û Kurdistanê bikire. Ev tehditek e ji bo gelê kurd, ji bo tevgera netewî ya Kurdistanê li hemî perçeyên Kurdistanê.

Rûpel 3

Dr. Felat Dilgeş

Orhan Zuexpayij

Ibrahîm Güçlü

Dara Bilek

Kurd û Amerîka

YUZBAŞI O
ZULUMKÂR
ALÎ HAYDAR

Divê Tirkiyê nebe
endamê YE yê

Vegera Barzaniyê
Nemir ji Sovyetê

Rûpel 6

Rûpel 17

Rûpel 7

Rûpel 10

DAXUYANIYA ÇAPEMENIYÊ

Perwin Cemil

Di 6.10.2004 de, Komîsyona Ewropî rapporek li ser Tirkîyê weşand û ew pêşkêşî Konsey û Parlemanta Ewropî kir. Ev yek ji bo ku Konseya Ewropî karibe di 14.12.2004 de biryara xwe li ser destpêkirina giftûbêjan bi Tirkîyê re, li ser endambûna wê ya Yekîtiya Ewropa, bistîne.

Bi giştî, ji me re xuya dibe ku ev rapor rewşa Tirkîyê baş dinirxîne û pêşniyarên heja ji bo çarekirina pirsan, derbasbûna maweyan û baldanên (diqqet) ku divên bîn kirin dike.

Lê li ser pirsra kurdî ew xwe dikişîne û ji peyivîna li ser bingeha pirsê direve. Ew dibêje ku "mafên çandî yên Kurdan dest pê kiriye ku bîn nas kirin", angî mafên fêrên arizî (xusûsî, privé) yên kurdî û weşanên radyo û tîlêvîzyonê.

Kesên ku li nûçeyên Kurdîstana Tirkîyê baş guhdarî dikin dizanin ku ev her du mafên ku li jor hatine gotin bitenê guherandinên piçûk ên "kosmêtîk" in û ji bo razîkirina Yekîtiya Ewropî hatine kirin. Ev çend fêrên arizî yên zimanê kurdî bitenê ji aliyê çend sed Kurdên gihayî (adult, ne zarok) tîn stendin, ji bo ku ew bi pere ne û divê ku ji derveyî zemanê dibistanê bin. Eger em werin weşanên tîlêvîzyonê bi zimanê kurdî, ew bitenê di heftê de niv

Di zagona bingehîn ya Tirkîyê de guhertinên esasî pêwîst e

Buroya Kurd li Brukselê derbarê endametiya Tirkîyê bo YE û rapora dawî daxuyaniyek belav kir. Tê de balkişand ku ev rapor bersiva pirsra kurdî nade. Daxuyani li jêr e.

katjmêr (saet) in û naveroka wan gelek qels e : çend nûçe û çend stran.

Di zagona (qanûn) bingehî ya tirkî de hatiye nivîsîn ku hemî rûniştvanên Tirkîyê Tirk in û ku perwerdekirina fermî (resmî) divê ku bitenê bi zimanê tirkî be. Angî, Kurd ewê hergav weka Tirk bîn hesab kirin û zimanê wan ewê hergav li dibistan û zanîngehê qedexê be. Bitenê dema ku zagona bingehî bi awakî vekirî naskirina zanava (nasname, kimlik, hewiyê) û zimanê kurdî binivîse emê karibin li ser guherandinê rast bipeyivin.

Eger em werin hin partiyên siyasî yên kurdî, ew lêgal in, lê bi awakî fermî weka partiyên tirkî tîn hesab kirin ! Li gora Tirkîyê, divê ku navên wan tirkî bin û divê ku ew bi xelkê xwe re bi tirkî bipeyivin !

Bitenê dema ku Tirkîyê bi rastî - di zagona bingehî û di pratîkê de - mafên çandî û siyasî yên Kurdan bipejirîne (qebûl bike) ewê hêjayî ketina Yekîtiya Ewropî be.

Pervin CEMİL

Seroka

BUROYA KURDÎ / ya Pêwendî û Agahdariyê - Bruksel

Bruksel, 11.10.2004

Leyla zana wê xelata xwe werbigire

Leyla Zana

Parlementerên berê yên DEP`ê Leyla Zana, Xetîp Dicle, Orhan Dogan û Selim Sadak, hatin Brukselê.

Leyla Zana, roja Pêncşemê li Parlemena Ewropayê axaftinek kir û paşê, 'Xelata Azadiya Raman a Sakharov', ku di sala 1995`an de hêjayî wê hatibû dîtîn, ji Konseya Ewropayê wergire. Parlamenterên DEP`ê, roja Çarşemê saet di 9`an de, li ser navê Parlemena

Ewropayê, ji aliyê Serokê Hevkarîya Serbest a Ewropayê ya Keskan Borres Fontelles ve hatin pêşewazîkirin.

Piştî pêşewazîkirina fermî, DEP`î bi Komîteya Têkiliyên Dêrve, Komîsyona Jêrin a Mafên Mirovan û Komîsyona Têkel a navbera Parlemena Tirkîyê û Ewropayê re, civinek lidar xistin.

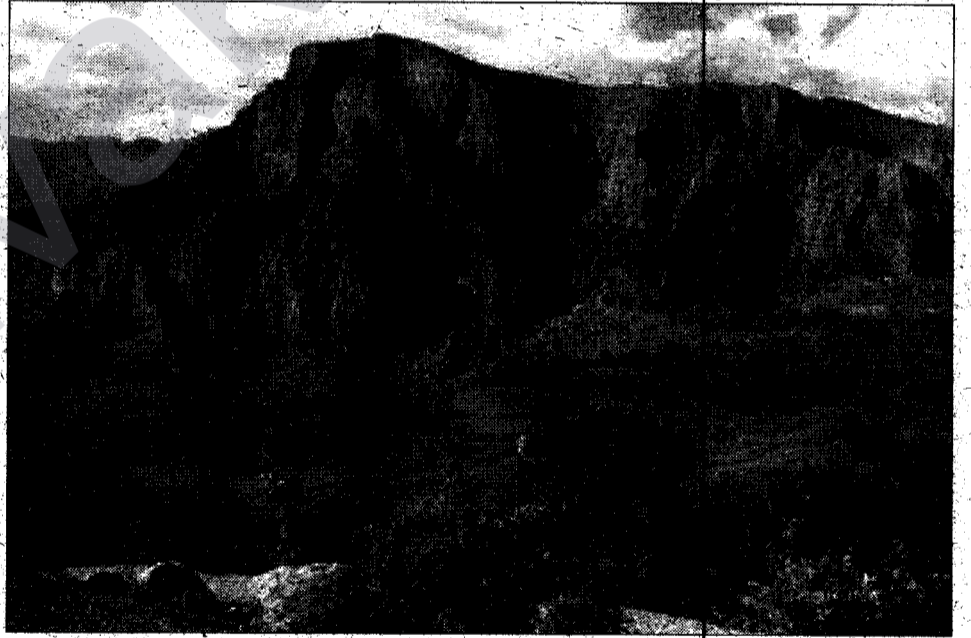
Parlamentêrên DEP`ê, bi Koma Sosyalîstan a Parlemena Ewropayê, Hevkarîya Demokrat û Liberal a ji bo Ewropayê, Hevkarîya Serbest a Ewropayê a Keskan,

Koma Konfederala Yekbûyîya Ewropayê, Partiya Mafên Ewropayê, Koma Yekîtiya Netewên Ewropayê û Koma Demokrasi û Rizgariyê re hevdiîtin pêkanin.

Hat ragihandin ku Zana di hevdiîtinên xwe de bi kurdî peyiviye û axaftinên wê li hemû zimanên fermî yên Yekîtiya Ewropayê hatiye wergerandin.

DEP`î tev li rûniştina Parlemena Ewropayê a roja Pêncşemê bûn û Leyla Zana ji ji parlementerên re axivî.

Li Colemêrgê 3 kes bi mayînê mirin

Colemêrg - Li derdora navçeya Colemêrg, şemzînanê, 2 jê zarok 3 kes di encama teqîna mayînekê de jiyana mirin. Li kampa Ferhatkaleya Gundê Gelişên, ku nêzîkî sînorê Iraqê ye, doh êvarê 2 zarokan li zeviyekê mayînekê dîtîn û birin malê. Mayîna ku zarokan pê list, di destê wan de teqîya û di encamê de zarokên bi navên Selam De-

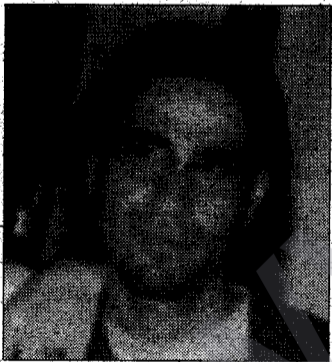
rel, Hadi Yıldız û Behram Aslan mirin. Di dema teqîna mayînekê de, herwiha 4 kes ji birindar bûn. Birindar rakirin nexweşxaneyê leşkerî a Colemêrgê. Kesên di teqînê de mirin ji aliyê xizmen xwe ve hatin binaxkirin. Rayedarên Komela Mafên Mirovan şaxê Colemêrgê ji diyar kirin ku ewê li ser vê bûyerê lêkolînan bikin.

Kurdên Rojava dezgeha xwe damezirandin

Swêd (PK)-Li bajare Sandviken ê Swêde, dezgehê kurdî a bi navê "Hewgirtina Rewsenbîrên Kurd ên Rojava li Dêrveyî Welat" hat damezirandin. Li dora 40 nivîskan rojnamevan, helbestvan û hunermandên şewekar ên Kurdên Binxetê ji çend welatên ewropî gihane hev û kongreya damezirandina rêxistina nû pêkanin. Di kongrê de komîta rêvebir ji

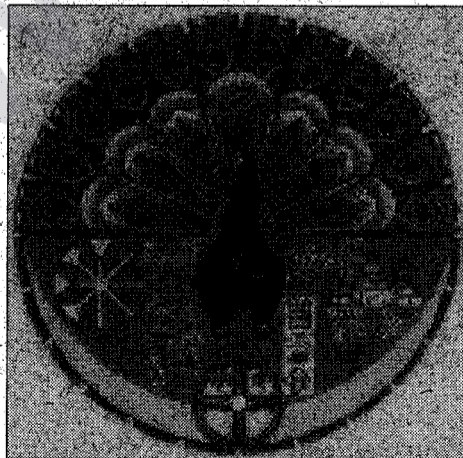
van kesan pêk hat: Zagros Haco, Ehmêd Huseynî, Ferhad Ehmê, Rêşîd Hiso, Axîn Welat, Ebdilbaqî Huseynî, Qado Şêrin, Selah Bilal û Rita Mişo. Di komîta çavdêrê de ji van kesan çîh girt: Hisên Hisên, Dr. Ebdilbasît Seyda û Kamîran Haco. Herweha ji bo komîta ravêjê jî Ebdilqadir Bedrîdîn, Helim Yûsiv û Reşîmê hatin hilbijartin.

Xebatkarê Kurd Mesûd Hamid bi sê sal zîndan hat darizandin

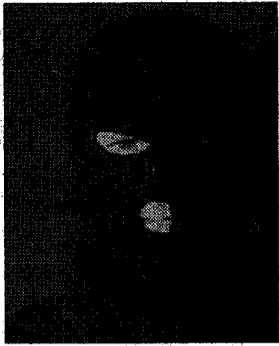
DÎMEŞQ (Amûde.com, PK)- Ji aliyê Dadgeha Ewlekariya Bilind a şamê ve, ji bo xebatkarê Kurd Mesûd Hamid sê sal ceze hat dayin. Dadgehê pêşî 5 sal li Hamid biribûn, lê piştî daxist sê salan. Wek hemû Kurdên ku tene pêşiya ve dadgehê, Mesud Hamid ji bi tawanbarîya "hewildana perçekirina perçeyekî Suriyê û endametiya rêxistinê qedexekirî" hat gunehbar kirin. Mesud Hamid xwendekarê rojnamevanîyê ye. Piştî ku wî wêneyên xwepêşandana zarokên Kurdan di malperên Kurdan de belav kiribûn, ew di 24.07.2003an de li Zanîngeha şamê hatibû girtin. Hamid di rojên dawî de, ji bo protestokirina rewşa xweya di zîndanê de, ketibû gireva birçibûnê.

Cejna Laleşa civaka Êzîdiyan dest pêkir

Civaka Êzîdî, wê tevahiya hefteyêkê ve cejna xwe pîroz bikin. Êzîdî, ku her sal diçin serdana Laleşê, wê demê bi hewayê cejnê derbas dikin. Federasyona Komelên Êzîdî bi daxuyaniyekê, ji Êzîdiyan xwest ku wê cejna xwe li Laleşê pîroz bikin.

SÛRIYE 130 TERORÎST ŞAND IRAQÊ

Rojnameya Hewal ku li Kerkûk/Silemanî derdikeve, ji devê berpirsekî/e dide zanîn ku di demê nezîk de, wê Kerkûk bibe armanca terorîstan. Li gor nûçeyê, di serê îlonê de li Kerkûkê bi beşdariya berpirsekî leşgerî yê Amerîkî kombûnek Hêzên Hevpeymanan pêk hatiye. Di vê civînê de berpirsê leşgerî dibêje, ku wê Kerkûk bibe armanca terorîstan û ji nuha pêde pirtirin çalakîyên xwe li Kerkûkê pêk binin. Ev axaftin piştî ku 130 terorîst ji Sûriyê derbasî Iraqê dibe tê kirin.

Ev berpirsê ku naxwaze navê wê/wê bê eşkere kirin dibêje, ku di civînê de hatiye gotin ku li dijî terorîstan tenê Kurd hevkarîyê dikin.

Wek tê zanîn Hêzên Hevpeyman di vê dema dawiyê de li Kerkûkê çalakîyên xwe berfirehtir kirine û 19 kesên, ku piraniya wan ji Efganîstanê û Pakîstanê ne, girtine. Ev terorîstên ku bi rêxistinê "Ensal El-Islam" ve girêdayî ne, di 2 otomobilên tijî sîlehên cûrbicûr de tîr girtin.

Li Mûsilê êrîş

Mûsil - Li bajarê Mûsilê, bombeyek li nêzîkî karwanekî leşkerên Emerîkî teqiya.

Artêşa Emerîkayê da xuyakirin, ku dema karwanekî leşkerî di rê re derbas dibû, bombeyek teqiya ye. Şahîdên bûyerê diyar kirin, ku piştî teqîna bombeyê, li erdê çalek mezîna vebûye û hin parçeyên cesedan hatine dîtîn. Li ser kuştî û birindaran tu agahî nehatin belavkirin, lê belê tê gotin, hem sîvil hem jî leşker hatine kuştin.

Polîsekî payebilind hat kuştin

Di vê navberê de, li Mûsilê payebilindê hêzên polîsan Abdul Sitar Feqê ku bi eslê xwe Kurd e, danê vê sibê hat kuştin. Feqê, li nêzîkî Dêra Nûr, li taxa Tamîm rastî êrîşek kesên nasnamendiyar hat. Feqê, ku ji gundê Daratû a girêdayî navçeya Berda Reş bû, di encama suikestê de mir. Herweha di sa li Mûsilê, danê vê sibê, li taxa Tehrî payebilindê din ê hêzên polîsan ê bi navê Qado Zebârî, rastî êrîşek çekdarî hat û di encamê de, giran birindar bû.

Alîgirên Seddam ji Elmanyayê jî diçin şer

Serhat Baran/Stuttgart

Li gora nûçeyên rojnameya Elmanî Süddeutsche Zeitungê ji destpêka şerê Iraqê virve gellek kesên ku li Elmanyayê dijîn çûne Iraqê û piraniya wan li dijî Emerîkayê şer dikin. Li gora nûçeyê kesên ku çûne Iraqê bi alîkariya organizasyonên profesyonel karibûne herin Iraqê û ev organizasyonan ji wan re kaxizên sexte ji peyda kirine. Saziyên ewlekariyên Elman ji destpêka şerê Iraqê heta îro çavdêrî hinek kesan kirine û derxistinê holê ku, gellek ji van kesan çûne Iraqê lê armanca wan a çûyîne baş nizanin. Lê texmîn dikin ku piraniya wan tevî şerê dijî Emerîkayê bûne û ev bi alîkariyên mirovên Al-Qaîde çûne Iraqê.

Ji destpêka sala 2004an û vir ve organizasyona îslamî a bi navê Ansar al

Islam ji alî Dozgeriya Mezin a Federala li bajarê Karlsruheê ve tê çavdêrî kirin. Ew bawerî ku ev organizasyon li Elmanyayê kar dike û dixwaze kesên alîgir ji

bona „cîhadê“ bibîne. Di demê nezîk de ewê dozê li dijî yekî Iraqî bi navê Lokman M. bê vekirin. Ev kes tê şûdarkirin ku alîkariya organizasyonek îslamî a internasyonal kiriye, jê re pere top kiriye û gelek kes ji Elmanyayê şandiyê şerê Iraqê.

Li gora vekolînên Dozgeriya Mezin a Federal kesên ku, ji Elmanyayê diçin bi piranî ji ser Hollanda û Austuryayê diçin Sûriyê û Tirkiyê û ji wir jî bi hêsanî dikevin Iraqê û erdên Kurdistan.

Ewlekariya Federala Kriminalê ji gelek kesan derxistibû holê ku, ji Elmanyayê çûbûn û tevî şerê Çeçenîstanê li dijî Rûsyayê bûbûn. Dibêjin hinek ji van kesan ji vedigerin Elmanyayê û li Camiyan propagandaya cîhadê li dijî Emerîkayê dikin.

Yekemîn Kongreya Yekîtiya Jinên Demokrata Kurdistanê Rojhilat Pêkhat

Yekemîn Kongreya Yekîtiya Jinên Demokrata Kurdistanê Îranê di bin dirûşma „di çalaktirkirina yekîtiya me de pêşdebirina xebata wekhev xwaziya Jinên Kurdistanê û tevgera netewiya demokratîk a gelê me“ hat lidarxistin.

Rê û resma vekirina kongirê bi beşdarbûna nûnerên hîlbijartî yê jinan, Polît buro û Komîteya Navendî a PDKî û hijmarek zaf ji xebatkarên din

yên partiyê û herwiha hin rêxistinên jinan yê bajarên Hewlêr, Silêmanî û Koyê pêk hat. Kongre bi peyama birêz Gelawêj Hesenzade, endama PJDK Îranê hat vekirin. Peyama Polît buroya PDKî ji aliyê birêz Mistefa Hicrî, Sekreterê Giştî yê Partiyê ve hat pêşkêş kirin. Piştî gelek peyaman hatin xwendin. Kongre şeva 12'ê Îlonê bi serkevtin bi dawî bû.

HÊZA ÇAVDÊRÎYA AGIRBIRÊ (PMF) KARÊN XWE LI KURDISTANÊ DAWÎ ANÎ

Çawa tê zanîn, rawestandina şerê navxweyî li Başûrê Kurdistanê, bi navberî û alîkariya dewleta Amerîka bû. Di wê demê de, dewleta Turkiye jî, xwe xiste nav wê prosesê û bi beşdariya hêzên leşkerîyê Turkiye û çekdarên Turkmenî Hêzên Çavdêriya Agirbirê (PMF) hat damezrandin û di navçeyên navbera herdu hêzên serekîyên Başûrê Kurdistanê de hatin cîwarkirin. Wêk tê zanîn, Balafirgeha Bamerzî, bajarê Koyê û çend cihên din ji bi bo bicîhkirina van hêzên çekdar hatibûn amadekirin.

Ji sala 1997an û heta niha dewleta Turkiye, şerê birakujî di nav PDK û YNK de wek mahûnê bikar anîye,

da bikaribe hêzên xweyên çekdar, bi awayekê fermî ji li Kurdistanê bihele.

Lê em jî, Turkiye jî û herkes jî dizanin, ku ji wan rojan ve gelek tişt li Kurdistanê guherîne.

Yek ji wan mezintirîn guheranan jî ewe ku, Kurd bi xwe prosesê astiyê girtine destên xwe û bi xwesbextane, niha dikarin li beramber hemû dijmin û dijberan, bi yek dengî û yek helwestî rawestî û pêwîstiya wan jî bi wê nîşe ku, hêzên Turkiye di navbera wan de bimînin.

Di vê hefta bihurî de hêza çavdêriya agirbirîya Turkiye ji Kurdistanê vekirîya.

RAPORA YE: KURD 15-20 MILYON in

Komîsyona YE di rapora xwe de li gel daxwazên xweyên siyasî, nifûsa gelan û grûbên olî jî li "Tirkiyê" "eşkere" kir. Li gor rapore jî 15 hefta 20 milyon Kurd li bakurê Kurdistanê dijîn. Di rapore de jî hemû gelan Elewî jî 20 milyon tîr nîşan kirin. Herweha jî Tirkiyê tê daxwaz kirin ku, bê şert û merc maf û azadiyên gelê Kurd li ber çavê xwe bigre. Rapor diyar dike ku, li Tirkiyê 1 milyon Boşnak, 3 milyon Çerkez dijîn.

Li gor serokkomar û serokwezîrê kevî Silêman Demirel, 26 gel li Tirkiyê dijîn. Lê her çibe, di rapore de behsa wan û hejmarê wan nayê kirin.

Rapor, nifûsa gelên ne misliman, ku di peymanê Lozanê de wek "kemmillet" tîr qebul kirin jî, wiha xuya dide: Ortodoks Ermenî 60 hezar, Mûsewî 20 hezar, Katolikên Romî 20 hezar, Ortodoks Suryanî 20 hezar, Ortodoks Rum 3, Protestan 2.500, Katolik Suryanî 2.000, Katolik Ermenî 2.000, Protestan Ermenî 500, Katolik Keldanî 300.

Bê gumân ku ev reqem ne kesî in. Li gel vê pîrsekê divê bê pîrskirin ku hîna bê bersiv e: Gelo li Tirkiyê nifûsa Tirkan çiqas e?

Di navbera Porîtburoyên PDK û YNK de kombûnek serketî

Roja 7.10.2004, bi pêşwaziya Mam Celal Talebanî, Polît Buroyên (Mektêb Siyasetî) Partiya Demokrata Kurdistan (PDK) û Yekîtiya Nistimaniya Kurdistan (YNK), li Havingeha Dokan, li hev kombûn. Mebesta kombûnê, dan û standin û li hevgehiştin bû. Di kombûnê de, gelek babetên girîng hatin serûbin kirin û di mijarên ku li jêr de hatiye nivîsandin li hev kirin:

- Garantîkirina Mafên Kurdan di Destûra (Qanûna Esasî) Hemîseyî (dairnî) de
- Hilbijartin
- Kerkûk

Tevgerên Kurd li ser Yekîtiya Ewropayê çi dibêjin?

Di pêvajoya Yekîtiya Ewropayê de û bi gelemperî, dê Progamek netewî, xebatek hevbeş û yekgirtî tevgera Kurd li Bakurê Kurdistanê bike xwedî soz û biryar.

PDK-Bakur: Bê çareserkirina pîrsa Kurdistanê, Tirkîye nikare bibe dewletekê demokrat û perçeyek ji cîhana pêşverû û modern!

Pîrsa endametiya Tirkîyê a ji bo Yekîtiya Ewropayê pêwîst e di çarçoveya diyarkirina Ewropayê û Rojhilata Navînê de bête nixandî. Kar û zerara endametiya Tirkîyê divê em wisa li mêzîne xî.

Sîstema dinyayê li ber guherîna ye. Sîstema kevîna ya piştî şerê Duyemîn ya cîhanî bi temamî ji holê ranebûye û ya nû (globalîzm) jî hêj bi cîh nebûye. Dinya di konaxekê gelek ziz de derbas dibe. Barê giran jî, wekî her demî, li ser piştî Rojhilata Navîn e. Ewropa jî aliyê coxrafî û siyasî hatiye serûberkirin. Nuha dor dora Rojhilata Navîn e.

Piştî bûyera 11 îlonê sala 2001 û şerê Efxanistanê û Iraqê, êdî wateya endametiya Tirkîyê bo Yekîtiya Ewropayê guherî. Berê ev kêşe projeyekê bi giranî aborî-ticarî û hinekî jî siyasî-kulturî bû. Lê îro ev pîrs êdî zêdetir bûye pîrseke siyasî-stratejîk û coxrafî-stratejîk.

Dewletên rojavayî peywendîya nabeyna Tirkîyê û YEyê, bi pîrsa terorîzma bin navê dinê Îslamê de tê kirin ve girêdidin. Ew dixwazin, ku li dijî fanatîzmê û terorîstiya bi navê ola Îslamê, Tirkîye wekî modêlek demokrat

were xurtkirin.

Ev proje bi tevayî projeyek baş e. Li Rojhilata navîn her çiqasî demokratiya û civaka sivil xurt bibe, ev guherîna dê jî bo berjewendîya netewa kurd be. Ji ber vê yekê tevgera kurd li hember endametiya Tirkîyê a ji bo YE dernakeve. Ev helwestek rast e. Partiya me PDK-Bakur jî ne li dijî endametiya Tirkîyê ye.

Tevgera kurd ya bakurê Kurdistanê, pêwîst e di vê pîrsê de xwedî siyasî-tek netewî, xweser û zelal be. Divê em daxwazên netewa kurd yê rewa di vê prosesê de bigihin Ewropayê û hemî dinyayê. Û vê erka xwe jî bi yekdengî bi cîh bin. Di vî warî de mixabin kêmasiyên me, kêmasiyên tevgera kurd gelek in. Em dereng man û hêj wekî pêdivî destê xwe bi lez nagrin. Em hêvîdar in, emê bikarin di van herdu mehan de karên bêrdar li dar bixin û piştî jî ji xwe re bernamêyek ji bo prosesa guftûgoyan amade bikin û çalak bin.

Siyaseta me û daxwazên me divê çi bin?

Em neteweyek in, serjimara me digihe zêdetirî bîst - bîst û pênc milyon. Welatekî me heye, lê li vî welatî em xwedîyê tu desthilatdariyê ninin.

Zimanê me, çanda me pêşî lê hatiye girtin. Hê jî bi fermî hebûna mîletê me nehatiye pejirandin.

Di pêvajoya endametiya Tirkîyê jî bo Yekîtiya Ewropayê de heta îro doza mîletê kurd û Kurdistanê, di belgenamayan de wek babeteke xelkekî xweser, heta kêmteweyek jî nehatiye binavkirin. Di belgenameyên hevbeş de gotina kurd derbaz nabe. Ev neheqiyekî ye, xedrek e li mîletê me. Em vê yekê tu carî qebûl nakin.

Tevgera kurd û Kurdistanê pêwîst e daxwazên xwe yê hevbeş ên siyasî, civakî û kulturî zelal bike û bide birêvebirên Yekîtiya Ewropayê. Daxwaza mîletê me, mafê çarenûsî ye. Em dixwazin li ser axa xwe bînin, di nav aşitiyê de bijîn û bibin xwedî desthilatdariya welatê xwe. Şeweyê îdarî federasyon dikare wek armanc û daxwazê hevbeş bête pêşkêş kirin.

Projeya endametiya YE projeye siyasî ye û em jî divê daxwazên xwe siyasî bi zelalî pêşkêşî dinê bikin û li du van daxwazên xwe jî rawestin. Û têkoşîneke sivil û radikal li dar bixin.

Bi kin û kurt, divê em ji YE re û dinê re îspat bikin, ku em mîletek in û eger pîrsa Kurdistanê çareser nebe di Tirkîyê de hizûr û pêşketinê de tu carî ne mumkîn be. Durîşma ku di rojnameya

we de derket, bi rastî jî kilita ve pîrsê ye. "Endametiya YE re erê, çavêgirtina pîrsa Kurdistanê re na!"

Divê gel û tevgera kurd xwe îspat bike. Ev pênc deh salên pêşiya me, dê di Tirkîyê de gelek guherîna çêbibin. Divê em bibin hêz û programa xwe jî bi cîh bikin.

Divê bi qasî ve pîrsê hertim çav û gohên me li ser başurê welatê me be. Rewşa Dewleta Kurdistanê li ser gelek tiştê de tesîrê bike û bibe dermanê gelek dijwariyan.

Îradeyekê netewî rêxistinî, yekîtiyê netewî, progamekê netewî, xebatekê hevbeş û yekgirtî, dê tevgera kurd li bakurê Kurdistanê bike xwedî soz û biryar.

Piştî derketina rapora roja 6ê ve mehê jî, rewş neguheriye. Naveroka ve raporê tiştê ne xerîb e, kêmtê mirov dizanî ku Yê dê helwesteke wisa diyar bike. Çare carî din wekî li jor hatiye pêşkêşkirin, yekîtiyê netewî ye, bi kêmasî derbarê ve pîrsê de. Van deh salên pêşiyê pêwîst e kareke rêk û pêk were kirin, nexwê dê Peymana Lozanê bimîne û dúbare jî bibe.

www.pdk-bakur.org
eMail: bakur@pdk-bakur.com

PSK: Tirkîyê endametiya YE heq ne kirîye

Berî her tistekî hewceye em careke din jî evê bi zel-

alî bîjin; Sertên Kopenhagê hita ku bi yek û yek bicîh neyên ji aliyê Tirkîyê ve, nabe bikeve nava yekîtiya Ewropayê. Eve nayête ewê manê ku sertên Kopenhagê bersîva çareserîya kêsa kurd didê, nexêr sertên Kopenhagê bersîva çareserîya kêsa kurd nade, Ji ber ku kêsa kurd kêseyek siyasî û netewî ye. Çareserîya kêsa kurd, her wek di nava peymanên navnetewî û di serê evil da liser peymanê rêxistinî yekgirtina mîletên cîhanê da hatiye destnîsan kirin, li ser nasîna Mafê çarenûsî, anku dibê netewa kurd çarenûsîya xwe bidestê xwe bimesîne. Ew dem kêsa kurd jî wê bê çareserîkirinê. Lê belê ji aliyê Komara Tirkîyê ve bi cîh inana sertên Kopenhagê jî bo bidestve inana ceper û kozîkên xebata bizava rizgarîxwazîya netewa kurd li bakurê, û demokrasîyê li Tirkîyê pêngavên giring in. Em wekî PSK Sertên Kopenhagê jî bo kar û tekosîna gelê xwe giring dibînin û ji bona cîh inana wana jî xebatê dikin. Dema ku Komara Tirkîyê ew sertên ku kirîterên Kopenhagê li ber danîni bê sert û surût birêve birin, bila higê bikeve nava refên YE. Em bi zelelî evê dibêjin hita ku ew sertene bi ich neyên, em dixwazin Komara Tirkîyê bibe endamê YE. Di vîrda hewceye ku em evê jî bejin, Eger ku YE naxwaze ew

nexwesiyan 80 salîye Komara Tirkîyê bikeve nava malên wana dibê zextê li Tirkîyê biken, hita ku ew, ewan sertên ku danîne pîsyê bi rêve bibe.

Me wekî PSK gelek caran eve gotiye û bo careke dinê jî em eyan biken, YE ê di nava refên xweda cihgîrkirina Tirkîyê û wek endam nasîna evê dewletê, bi gor xêr û bêra xwe dimesîne. Ji ber ku Tirkîyê jî bo YE ê bazareke base. Her wusa jî bo kû rolekî bercav li rojhilata navîn û devera Kafkasyayê û cîhana îslamê bileyze ji wanara girînge û hewcedarên tistekî wuhane. Her wusa DYE jî li ser xêr û bera xwe li meselê dinîhêrin, li ser evî esasî jî bo endametiya Tirkîyê wê gavan bavêjin, ne ji ber mafê mirov û kêsa kurd û azadî û demokrasîyê. Loma em kurd nabe karê xwe û barê xwe hewaleyî cîh û kesên dinê bikin. Azadî jî Demokrasi jî nayê dan tê sitandin. Dibê kurd berî her tistekê bawerîyê bi xwe û hêza xwe bin. Bi refên hevgerî û hevxebatî ewê pêvajoka hevbesê Komara Tirkîyê û PKK ê bikine bilqên ser avê û bidengekî zelal û maqul daxwazîyên xwe bidîne berxwe. Ji bona evê yekê li derveyî welatê û li hundirê welatê civatên xelkê li jêr armancên netewî bilezînin û xebata siyasî bihêz û berfirehtir bikin. Ewî demî YE ê we helwesta xwe li bercavra derbaz biket û serkevîna me jî li ser evî bîngehî dibe. Em kurd dibê bilez ewan daxwazîyên jêr li ber derê YE da bikine ceper û kozîk ku Tirkîyê diserra

derbaz nebe û bo careke dinê jî YE û cîhan me kurda di'pist guhên xweda ne avêjin û meydanê xalî nebînin.

Loma dibê Tirkîye jî bona çareserîya kesa kurd û endametiya YE gavên mîcid bavêje û dev ji wan yarî û xapînoka berde.

Dibê evan pêngavan bi lez bavêje:

1)-Divê Qanuna Bîngehî, ku berhema serdema Fasîstî ya 12 îlonê ye, bê betal kirin. Di Qanuna esastîya nûda hebûn û mafê gelê kurdan jî bê cihgîrkirin.

2)-Dibê hemû bir û bawerîyên ku zor û zordariyê bi kar nayînin, azad be.

3)-Mafê perwerdî di qonaxên hemû perwerdeyî da bê nasîn.

4)-Dibê bê qeyd û sert, di radyo û TV ê da bernama kurd bê wesandin.

5)-Sazîyên wekî JITEM, Timên Teybetî, Parêzvanî ya gund (Cas) ku berhemên serê qirêje û ne heqe, ji holê bêne rakirin.

6)-Damezrandin û kar û tekosîna partîyên Kurdî azad be.

7)-Dibê dewlet destê xwe ji bir û bawerîyên olî bikisîne. Ci xacparêz, ci Cuhî, ci alevî, ci Yezdî, hemu bawer-mendan, di warê bi ci anîna erkenxwe yê olî da azad bin.

8)-Dibê bê qeyd û sert lêborîneke gîstî bê ragîhandin.

Niha em kurd dibê li hemberî evê pêvajokê da gelek siyar û calak bin,

mes û daxwazîyên kurda dibê germ û gurtir bibin. Meş û xwepêsandana ku HAK-PAR-ê ku cara yekê ye ji nava cergê Kurdistanê da xebatkarên gelê kurd bang û daxwazîyên kurda bi destê xwe didene berpîrsên YE ê li biruk-selê hawar dikin ku kurda jî birnekin. PSK bi germî wan silav dîke û bi her avayî pistgirîya daxwazîyên wana dîke. Her weku diyare YE wê diserê salî da ji bona destpêkirîna got û bêjên endametiya Tirkîyê jî bo YE ê demekê dest nîsan biken.

Komara Tirkîyê û weşana wana her weku her kar û sertê ku ji wana hatî xwastîne bicîh anîne û hazîr û amadene, Derê û hundir dixapînin, tistekî bercav jî nekîrine. Ewa ku tê cavniherîna YE wê demê got û bêjan ji bo Tirkîyê dest nîsan bike, di pêvajoka 10-15 salanada tistên ku ji Tirkîyê xwastîni hêdi hêdi bi cîh bîne.

Bi bawerîya me eger ku Tirkîye sertên Kopenhagê bicîh neyîne, YE dem jibo got û bêjê destnîsan biken, cesaret û rê didene hovîtiya Komara Tirkîye, Tirkîyê jî bi bê sermî siyaseta li ser bîngehê inkar, pisavtîna û dagîrkerê xwe digihîne nava mal û refên wana. Bi gotîneke dinê Tirkîye wê hemû kiryarên kirêt û nesaxîyên dijî mirovatîyê û kêş û sergêjîyên xwe yê 80 salî bine nava YE û Ew zulm û regezperestî û leskerperestîya Tirkîyê jî tê xelat kirin.

ALA KURDAN

Mahmud Lewendi

Her millet, netewe, xelk û dewlet Haleke wan heye. Al nişana huwiyeta wan e, sembola hebûna wan e. Ala her milleti bi şikleki ye, reng û simbolên wê bi awayekî ye. Wek her milleti, Kurd jî xwediye alekê ne. Ala Kurdan a ku îro tê bikaranîn sor, sipî, kesk e û di navîna wê de rojek zer heye.

Di tarîxê de Kurdan kengî al, an jî sembolek ku şûna alê bigre bikaranîne, em baş nizanin. Lê ew Kurdên ku ev serê 6-7 hezar salane ku li Kurdistanê, yanê li cihê xwe yê nuha dijîn, béguman wan jî gelek dewlet û îmaret avakirine. Û wekî her dewlet û îmaretên qedîm, wan jî miheqqeq alek, an jî li şûna alê sembolek bikaranîne. Yanê ew dewletên wek Mittanî, Hurrî, Subarî, Xaldî, Kardox, Kasî, Med û hîn gelekên din ku di tarîxê de rojek mezin listine, leşker çekirine, bajar û medeniyet avakirine û li gor tarîxzanan jî bav û kalên Kurdan in, divê ku xwedî al bin.

Wex efsane her Kurd bi çiroka Kawa dizane. Kawa hesinger e. Pêştimalêk wî heye. Piştî ku li hember Dehaq bi ser dikeve, dibe hukmdarê welêt û pêştimala xwe jî wek al bi kar tîne. Her çendî efsane ye, lê tede al hatiye bi kar anîn. Yanê di efsaneyên de be jî xuya ye Kurdan al an jî sembolek ku şûna alê digre bi kar anîne.

Di sa ew îmaretên Kurdan, wek şeqadî, Merwanî, Botan, Soran, Erdelan, Bahdînan û hîn gelekên din, her çendî niv serbixwe bûn jî, lê li mizgeftan bi navê

mîrên wan xutbe dihatin xwendin, xwedî leşker û qesr û avahiyên mezin bûn. Ev îmaretên ku çendsed salan li Kurdistanê hukum kirin, gerek alek an semboleke wan a ku li şûna alê bi kar dianîn hebûya.

Mîr Bedirxan (1802-1868) ku seranserî Kurdistanê di bin hukmê wî de bû, xwedî pere û top û tîfing bû. Li ser navê dewleta xwe pere derxistibû. Hê wê wextê tîkîlî bi Ewrûpayê re danîbû, ji bo birêvebirina dewleta xwe xwendevan şandibû Ewrûpayê. Li ser Gola Wanê jî bo parastin û ticareta dewleta xwe kêştiyên şer û ticaretê dabû çekirîne. Gelo meriv dikare bibêje ku Mîr Bedirxanê ku hewqas tişt kirîye, bê al be. Béguman na! Lê ji ber ku tu belgey-

ek ji dewra berê di destê me de tune ye, em nizanin alên wan çawa bûn.

Yezdan şêrê biraziyê Mîr Bedirxan ku di salên 1853-1856'an de Kurdistan hemû girtibû bin hukmê xwe, hejmarra leşkerên wî gehîştibû heştê hezarî. Divê ku xwedî al bûya. Mesela di stranek folklorî de ku di 1887'an de ji alî Socîn û Prym jî devê Yahûdiyêkî Kurdistanê hatiye girtin, li ser şêrê Yezdan şêr e, û tede peyva „beyraq“ derbas dibe. Di destpêka sitranê de pêşî qala plan û programa Yezdan şêr tê kirin, ku ew hemû serok eşîr û mezinên Kurdan li Cizîrê dicivîne bi wan re civînekê çê dibe. Paşê jî yeko yeko qala kesên ku tînan civînekê dibe û pesnê wan dide û di rêzeke sitranê de weha tê gotin:

„....
Go ew Zaxoyê bi rût û kevotan
Beyraq bûne dot bi cotan
Berê xwe dane Cizîra Botan...“ (1)

Di sa di klasîkên Kurdî de jî gelek şair û nivîskarên Kurdan di helbestên xwe de peyva alê bi kar anîne. Lê wekî jî kalsîkên Kurdî jî tê fêmkirin ku rastiya gotinê ne „al“ lê „ala“ ye. Çend mînak:

Zalimê kuştim şepalê,
Nazikê, qencê delalê,
Bûn hicaba zilf û xalê,
Êdek û ala û tox.

(Ji Dîwana Melayê Cizîrî, 1407-1481)

Bejn û bala tox û ala
Min kirin vêkra mitala
Çîçeka terhinî wala
Dil ji min bir, dil ji min.

(Ji Dîwana Melayê Cizîrî)

Lê me hêvî wasiq e ez feqîr
Jêrî alaya te bîm roja esîr.

(Ji Mewluda Melayê Batê, 1417-1491)

Ya Reb imanê dixwazin em midam
Jêrî alaya Muhammed wesselam.

(Ji Mewluda Melayê Batê)

Îşaret wehy-û telwih û iradet vîn û
qudret şîn,
Ceman qels û betel merd û liwa ala,
alem nişan.

(Ji Nûbara Ehmedê Xanî, 1651-1706)

(Ewê Berdewam bike)

Vegera Barzaniyê Nemir ji Sovyetê bû destpêka prosesek nû ji bo Kurdistanê

Dara Bilek

Vegera Barzaniyê Nemir ji Sovyetê bû destpêka prosesek nû ji bo Kurdistanê

Di dîroka tevgera azadixwaza Kurdistanê de gelek bûyer hene ko gerek di roja me de baş bîne nixandîn. Jiya-na Barzaniyê nemir serê-xwe dîroka 50 salî ya tekoşîna tevgera azadixwaz a Kurdistanê bi xweye. Ji ber vê yekê dema bûyerê li ser Barzanî bête rojevê, gerek mirov bikaribe pîralî şirove bike da ko bigehe encamekî. Di bawerîya min de nixandîna Barzanî bi awayekî rastegîni heta wek vê gavê jî rîya me, di rêvebirina siyasetek rast de vedike û armancên me zelaltir dike. Ji

xwe ji ber vê yekê jî Barzanî di tevgera Kurdistanê de bûye rêbazek. Her bûyera Barzanî bi awayekî objektîf bête nixandîn wê rêbaza wî jî baş bête famkirin.

Pirsek din jî ewe ko Barzanî herdemî li gora konaxa tevgera Kurd tere derbas bûyî hatiye şirovekirin.

Vê yekê jî nehiştiye ko siyasîyên Kurd Barzanî bi awayekî rastegîni nas bikin û ev bûye sedemek bîngêhî ko rêbaza Barzanî ji teref gelek kesan ve nehatiye dîtin. Ev tê wê manê ko Barzanî ne bi çavekî kurdewarî hatiye şirovekirin, piranî li gora îdeolojiyên biyanî hatiye nixandîn, ev jî bûye sedemek ko Barzanî di nav hinek kesan de xelet û çewtî hatiye nasîkirin. Ji ber vê yekê me jî aliyekî ve neheqî di kesayeta Barzaniyê nemir de li tevgera Kurd kirîye û aliyê din jî me neheqî bi xwe kirîye. Ji ber van tiştên ko min gelek kurt dayîn kifşîkirin gerek em Barzanî jî nû ve bi awayekî rastegîni binixandîn da ko em rêbaza Kurd û kurdîyê baş nasîkin. Piştî ruxandîna Komara Kurdistanê

ya Mahabadê û guhertinên di wê konaxê de li herême peyda bûyîn Barzanî mecbur bû ko xwe bide aliyekî. Wî li gel birek pêşmegeyên qehreman berê xwe da Yekîtiya Sovyetan. Ew bi encama rêveçûna xwe a dîrokî giha Sovyetan û 11 salan li wê derê jiya. Sala 1958-ê piştî guhertinên li Irakê pêkhatin, Barzanî vegeriya Irakê. Vegera Barzanî bi serê xwe bû bûyerê mezin. Herweha di tevgera Kurdistanê de bû qonaxek girîng û nû.

Dema Barzanî vegeriya û cardin dest bi karû xebatê kir, herweha mafên neteweyê Kurd wek hemû çaran di astêk herî bilind de anî rojevê. Helwest û kiriyarên Barzanî di nav tevgera Kurd de deng da û cardin leptek mezin li Kurdistanê peyda bû. Kar û xebata PDK di bin serokatîya Barzanî de, bandora xwe di nav hemî Kurdan de zû çekir û tesîra xwe li beşên din yên Kurdistanê kir.

Bakurê Kurdistanê tiştêk berbiçav nisbet tevgera Kurd tunebû. Ew kesayetên welatparêz û xwendevan di nav bête dengiyekî mezinê bûn. Çavên xelkê jî wehşeta Tirkan şkestîbû. Lê dema Barzanî vegeriya, wek mirov axa mirî jî ser van kesan bavêje ew kesayetên welatparêz û xwendevan ketin nav leptekê. Dengê Barzanî zû di nav xelkê de belav bû. Hetta hingê mixabin Ba-

kurê Kurdistanê rixistinek ya Kurdan tunebû. Ji xwe ve yekê jî rewşa Kurdan gelek zelal nişan dikir. PDK li her sê beşên din yên Kurdistanê hebûn. Lê bi vegera Barzanî kar û xebat hate kirin û di 5-6 salan de PDK li vî beşê welatê me jî hat damezirandin. Ev yek bi serê xwe dereca tesîra hatîna Barzanî li beşên din yên Kurdistanê dide nişandan.

Bê goman bi vegera Barzanî ne tenê Kurd ketin nav leptekê. Herweha di jîminên Kurdan jî ketin nav leptekê mezin û vegera Barzanî tirsek kir dilê wan. Di cihê de li hemî beşên Kurdistanê li himber hişyarbûna milletê Kurd li gora xwe tedbîr standin. Destgirtina kesayetên siyasî kirin ji bo çavên Kurdan bişkinin û her zilm û zordarî bikar anîn. Lê her kesek piştî xwe da bû Barzaniyê nemir û bawerîyek mezin, planên dijîmin vala derdixistin.

Eger prosesa vegera Barzaniyê nemir jî nû ve bi awayekî rastegîni bête nixandîn, wê rastiya tevgera Kurd baştir bête holê. Mimkîne ko di vê nixandîne de em pîrsgirêkên Tevgera Kurd çêtir bibînin û ji hemiyê jî girîngtir ruhê Kurdîyê û neteweyîyê, ruhê demokratîk û welatparêziyê bêhtir di nav Kurdan de belav bibe.

Jinekolog, mêrekolog, dînekolog Prof. Doc. Dr

Fatê Were Civatê

Xaltiya Fatê, me bihistiye wê Şivan Perwer vegere welêt. Me dev ji kar û barê xwe berdaye û em ketine dû vegera wî. Hinek dibêjin: Porê xwe diçine, kengî porê wî şinhat wê vegere. Hinek dibêjin: Tûrkê xwe dadigre, kengî tûrik ti-jebû ewê vegere; Hinek dibêjin: Dizewice, kengî zewicî ewê vegere. Hinek ji dibêjin: Na, Televîzyonê vedike, kengî ew vekir ewê vegere. Em mane haleki heyirî. Ew henekê xwe bi me dike çiyê ?. Li gor îstixbarata te rewşa wî çiyê?

Eliyê Xemxwar / Ruha

Lao Elîko, rojnamevan û îstixbaratên cihanê hemû bi dû vê nûçeyê de ne, zêde bi dû nekeve,

tê mala xwe jî û a me jî xirabîki haa!. Ew Şivanê, dîn û har e. Bi şev dibê: Ezê vegerim, bi roj dibê: Naaa!. Bi roj dibê: Ezê vegerim, êvarî dibê: Naaa!. Kulîka Beybûnê di bêrika wî de ye, carê wê diqurmiçine û dibê: Vegerim, venegerim! Vegerim, venegerim!. Bi şev dikeve nava livînê û dibê: Ezê bizewicim himmm! Serê sibê radibe Beybûna xwe ji bêrika xwe derdixe, pelên wê diqurmiçine û dibê: Bizewicim, nezewicim!. Bizewicim, nezewicim!. Li gor îstixbaratên min, porê xwe hinek çandîye û hinek maye. Porê çandî jî tayo-tayo dişa diweşin. Vekirina Televîzyonê jî li ser tir û fisekê maye, çend qirûş kêmane, heger hûn ji Ruha'yê jê re çend qirûşan bişnin, bixêr, ewê çend salên din Viziyontele vebe. Kuro malxirabno, hûn çiqasî Karin fisekiyan bikin!. Binerin ez li ser Şivanê pezê xwe qebûl nakim haaaa!...

*** **

Salamunaleykum Xaltiya Fatê, tu çawayî rindî!. Yaho min bihistiye tu derdê xelkê derman dikî, rê pêş wan dikî, ev çi îşe çi himet el. Ê yorim derdekî min jî heye! Min bihistiye te gotiye: ez derdê Mistefê derman nakime. Yorim ev çi insanlîxî ye, çi ehbablîxî ye, çi bêwîjdanlîxî ye! Çima derdê min derman nakiye?..

Mistefê / Efrin

Aleykumeselam ya Mistefê. Yorim ev çi zimandirêjî ye, çi neînsanlîxiye, çi neehbablîxî ye!. Cîranê te Hebeş gendî jî min rê gotiye: Mistefê aşxane vekiriye, îmbîss vekiriye, perê wî pir bûne, simbelên wî boq bûne, zîkê wî nepixiye, pore wî reş bûye, êdî nema li me dipirsiye, ev ne insanlîxiye, ne ehbablîxî ye. Yorim ezê çilo derdê te derman bikime? Ez zanime tu çi dikî haaa!. Wê rojê min kebabek li îmbîss'a te xwariye hetanî sibê bûye zîre-zîra min û wek Keran zîriyame. Piştî min bihist, tu di şûna goştê Berxan de goştê Keran dixî nav kebabê. Ev jî tîr nake tu ê Qantîran û pişikî jî dixî nav kebabê. Yorim ma ev insanlîxiye, ma ehbablîxî ye!. Ez gihame kê dibêjin: Çima Mistefê goştê mişikî jî naxe nav kebabê?. Yorim, ê mişikî jî tîxê, ê mar û dûpişikî jî tîxê navê. İnsanlîxî, ehbablîxî, dostanlîxî eveye yorim!.. Alla mahek!

*** **

Berêzekem, xoşewistekem, giyanî laşekem, didanî devekem, zimani peywekem, destekem- por û pirçekem Xanimekem Fatê!. Bi serê tu, min nazanim bo tu çi bilêm. Ta êste min nadzanî ev dinyaya çendî xoşe, çendî ciwan e. Min digotim: Xincerek li dilim bidim we birom ew dinyaya. Belam piştî min jehrentûseranî tu xondî, êste dixwazem bijim we tamek li ev diyaya bikem. Êste min biryarim dawe ke yek afretekani taze bihênim. Temenim 99 sal û nîw e, belam bi serê tu dilim wekû 14 sal lédide. Mihemedê kurê Evdilla 52 sal we Aysê 9 salibûn belam ew îşekan kirdin. Bi serê tu ê min bixomî bêwîjdanîyek gewre nakem. Min dixwazim keçek 10 -11 -12 - ta 14 sal temenî hebê, çawşî û porzer bêt û bes. Tu ditwanî bo min yek peyda bikî?. Zor pare didem haaa!.. Bi serê tu, Kerkûk, dil û gurçîk jî gori bo ew îşan dikem!..

Elî Ehmed Kerkûkî / Kerkûk

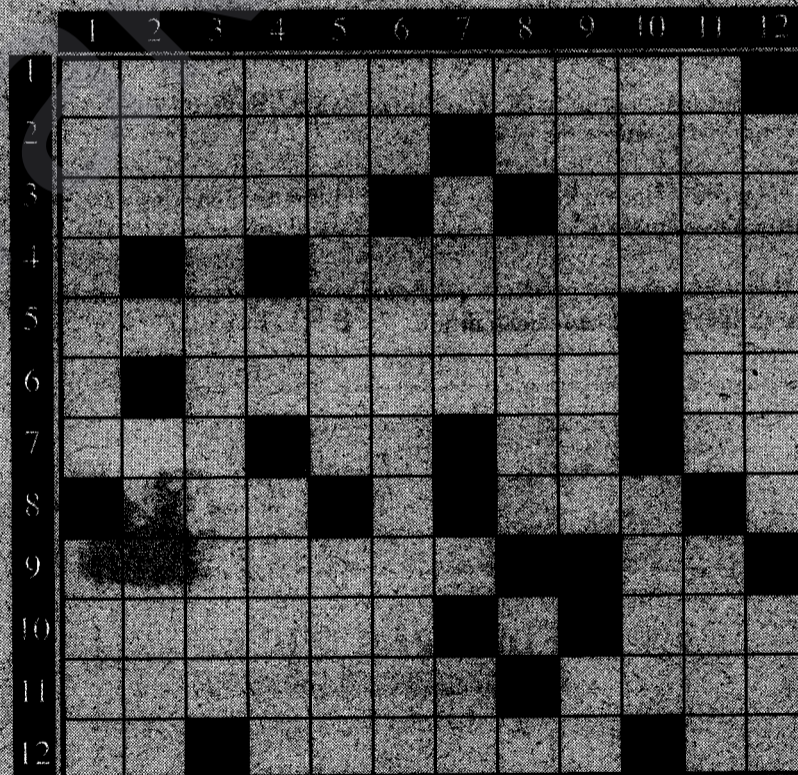
-Himmm!. Kaka can, berêzekanî segî sedbawekan! Temenim li ê tu gewretir e. Min berî tu Kerkûk firoştim. Min Kurdistan firoştim belam ta êste min herzekarek 14-15 sal, çawşî we porzer bidest nexistim. Min dayikim, bawkim, xwişkî firoştim, êste dixwazem ev dinyaya bifiroşim we bikem qurbanî yek maçekan. Nadzanî çend tîr û tîs di qûnî tu de mawe belam, peyman didem bo tu ger min afretek bo xomîna, keçekani minî çawşî we porzer li dayîk bû û gewre bû, min dê ew keçekani xom bidime bo tu. Çak niye?. Ne pare dixwazem ne jî Kerkûk. Temenî tu ne zor gewreye Kaka! Çend salekanî din jî raweste ta keçekani min gewre bibe. Ev dinyaya zor xoşe Ezizim, zor xoşe!...Xudâ hafîz!..

fate@peyama-kurd.com

Remildank

<p>Beran (21.03-20.04)</p> <p>Jîb o te rojek tevlihev e. Kêfa te li cî ye. Tu dixwazî hin karên baş bikî lê newêrî. Tîrsa xwe jî ser xwe bavêje.</p>	<p>Mêzên (23.09-22.10)</p> <p>Wê roja te baş derbas bibe. Evîni û şahî heye. Macera jî heye, jî xwe haydar be.</p>
<p>Gamêş (21.04-20.05)</p> <p>Tu dixwazî bi tenê bi û xwe bi karê xwe mijûl bikî. Nûçe û payamên xêrê hene. Bêhnfireh be.</p>	<p>Dûpişk (23.10-21.11)</p> <p>Tu dixwazî serê xwe rehet bikî. Kêfa te jî qelebalixê re nayê. Xwe rehet bike, bigere.</p>
<p>Cêwî (21.05-21.06)</p> <p>Enerjiya te pir e û tu livbaz î. Tu tim dixwazî tiştina bikî û vala nemînî, tempoya te bilind e. Zêde xwe neêşîne.</p>	<p>Kevan (22.11-21.12)</p> <p>Tu bêriya romantîzmê dikî. Îro li derveyî daxwaza te karin hin tişt biqewimin.</p>
<p>Keyjal (22.06-22.07)</p> <p>Tu bawer dikî ku, zêde bûyer naqewimin û derdê kesên din dikşî. Ji xwe re taswasan çeneke.</p>	<p>Kovî (22.12-19.01)</p> <p>Hêvî û daxwazên te gelek in. Tu xwe dêşî û gelek tişyan didî ber xwe. Nekeve lezûbezê.</p>
<p>Şêr (23.07-22.08)</p> <p>Tu dixwazî rêwîtiyê bikî. Dixwazî têkê-vî nava civatek nuh û kêf û şahiyê bikî. Enerjiya te pir e.</p>	<p>Satîl (20.01-18.02)</p> <p>Tu jî macera û çalakiyê hez dikî. Lezûbeza zêde nebaş e. Xwe newestîne, rehet be.</p>
<p>Simbil (23.08-22.09)</p> <p>Zêde bûyer çenabî Stûd û bextê te heye. Dibe ku hinek pare têkevin destên te.</p>	<p>Masî (19.02-20.03)</p> <p>Wê roja te rehet û xweş derbas bibe. Ji hevala/lê xwe hez bike, romantîzm xuya dibe.</p>

Xaçerêz

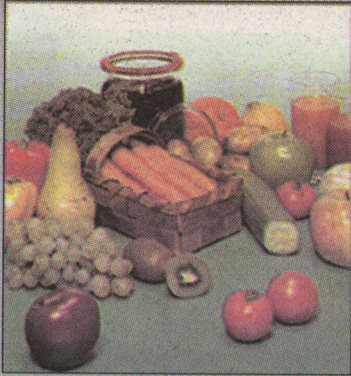
ÇEPERAST

1.Serokkomarê Kurd. 2.Ciyê asê, asewar / reh, rîya xwinê. 3.Herêmek başûrê Kurdistanê / naveki mîran. 4.Zargotin, weje. 5.Ramûsan / damar, reh. 6.şahiye dîni, olî /bi tirkî giha, geya. 7.Kevneserokê Çînê (paşûpê) / ne min lê. (paşûpê) / du tip / ne kê lê...ji bo mîran. 8.Yek tenê, ne cot / rêxistina herêma Bask'ê. 9.şahi, pêşewazî / kûçîk, seg. 10.Herêmek bakurî welêt /plaka Almanya / li ezmanan tiştên biyanî. 11.Maddeyek teqandîne / destan nerm dîke. 12.Yan, yan jî / paytextê Împaratoriya Asûr bû / du tip.

SEREJÊR

1.Kevneserokê PDK-Îran / nûjenî. 2.Serê sibehê, tan / bravo, her bijî. 3.Li bakur navê gundekî. 4.Sê tip / bajarê mezin, wilayet / birûbawerî, fikir. 5.Navê gulekê / navê qewmê Ereban. 6.Du tip / xwe birçî hîştin, rejim. 7.Bajarekî Swîsreyê / du tip. 8. Haydê, yallah (paşûpê) / fermana girtinê. 9.soforê trenê, mekînezan / bide min, bine. 10.Pê firax dibiriqîn / navê qewmekî. 11.Reh û damarên zirav û piçûk / jina pir spehî, afrodit. 12.Mekîneyek çapkirinê / navê dermanekî şuştinê

Di amadekirina xwarinê de hin tiştên balkêş

Pisporên tenduristiyê bala we dikînin ser van xalên jêrîn.

◆ Sebze û fêkiyên ku we kirin berê bişon û dûvre hûr bikin. Heger berî şuştinê hûn wan hûr bikin û piştê wan bişon, ew bi oksijenê re temasî hev dikin û C wîtamîna wan kêmtir dibe.

◆ Gava hûn baqilan (fasûlî, nok, nîsk û w.d) dixin nav avê û wan şil dikin (dinimîn) ava li ser wan nerjînin. Ji ber ku, gava ew dinimin, B wîtamîna wan dikeve nava avê. Wê avê nerjînin lê hûn karin pê xwarinekê din çêkin.

◆ Gava we meqerna keland, ava li ser nerjînin. Ava wê qenc bipîvin û bila di ava xwe de bikele û wê avê bikşîne. Yan B wîtamîna di nava meqerna de kêmtir dibe.

◆ Gellek kes birincê di nava rûn de diqelînin û piştê dikelînin. Ev ne rast e. Gava birinc tê qelandin proteînen wê wînda dibin.

◆ Nehêlin goştê qeşagirtî di ciyê germ de dawerive û nerm bibe. Berê goştê tîxin ciyekî cemidî - wek jêra sarincê - û bihêlin di wir de dawerive. Gava goşt qeşa xwe berda û nerm bû divê hûn wî goştî dîsa nexin qeşanê. Wîçaxî wîtamîna xwe wînda dike û dibe sedema zêdebûna mikroorganîzmên bi zirar.

◆ Zeleta ber xwarinê divê bi xwarinê re bê amadekirin û ne berî xwarinê. Heger zelete berî xwarinê bê amadekirin û veşartin wîtamîn jê kêmtir dibin. Lîmon û xwê'ya zeletê dawiyê tîxin nava wê.

◆ Ava ser mast nerjînin. Di vê avê de proteîna „riboflamî“ hete û ev proteîna ji bo tenduristiyê meriv pir pêwîst e.

◆ Heger hûn dixwazin birinca we spî û liblibî be, pênc-şeş dilop ava lîmonê berdin nav.

◆ Heger hûn naxwazin bêhna qelandina goştê tekeve hundurê malê, hinek beqûnîs bavêjin nav rûnê qelandinê.

LI DIJÎ ENFARKTUSÊ HER ROJ SPOR

Dîroka xitimandina damaran (enfarktus) ji xortaniyê dest pê dike. Ji ber vê jî divê meriv di xortaniya xwe de rê li ber vê nexweşiyê bigre û riya çareseriyê jê re bibîne. Xitimandin û hişkbûna damaran 20-30 salî dajo. Ji 15-20 salî dest pê dike, lê piştî 20 salan ev nexweşî kifş dibe.

Heger damar xitimandî be, qrîza dil kare di nava 5 deqîqan de derkeve holê. Rewşa qrîza dil hertim tê guhertin. Ji xwarina taştê û firavîne bigrin heta bi pevçûn û acizîya rojê, dil xwe li gor lêş dipêve û dilive. Kesên ku, zêde dixwin, zêde rûdin û xwe nalivînin, bêhtir karin bi vê nexweşiyê bikevin.

Dermanê sereke ê vê nexweşiyê bazdan, meş û spor e. Li ser xwe bimeşin, bibezin û sporê bikin da ku hûn zînde bimînin. Heger hûn dixwazin saxlem, tebût û zînde bimînin, bimeşin, bibezin û her cûreyê sporê bikin. Kesên livbaz û spormend zû bi zû bi vê nexweşiyê nakevin, saxlem û zînde dijîn. Rojê bi kêmanî niv seetê bimeşin yan jî 15-20 deqîqan bibezin. Li gel vê divê rojê 8 perdax av bê vexwarin. Av û spor hevdu tamam dikin û rê nadin nexweşîya dil.

Di peydebûna vê nexweşiyê de bandora xwarina zêde û qelewbûnê jî heye. Divê; şekir, xwê, paste, meqerna, birinca spî, nanê spî û xwarinên mîna van zêde neyên xwarin. Divê vexwarinên bi şekir û kofein – wek Cola – zêde neyên vexwarin. Avê zêde vexwin û xwarinên bi kapik bixwin.

Yek ji sedema xitimandina damaran û qrîza dil jî kişandina tûtîn û cixarê ye.

Divê tûtîn û cixare qet neyê kişandin. Laş û bedena jinan jî a mêran hessas û zîztir e. Cixare û tûtîn bêhtir bandorê li damar, dil û bedena jinan dike. Jin zûtir dikevin depresyonê û his'ên wan jî ê mêran zîztir û berztir e. Ji ber vê divê Jin qet xwe nêzîkî tûtîn û cixarê nekin. Heger nexweşîya dil irsî be – ji dê û bav derbas bibe- bandora tûtîn û cixarê duqat li mirov dibe.

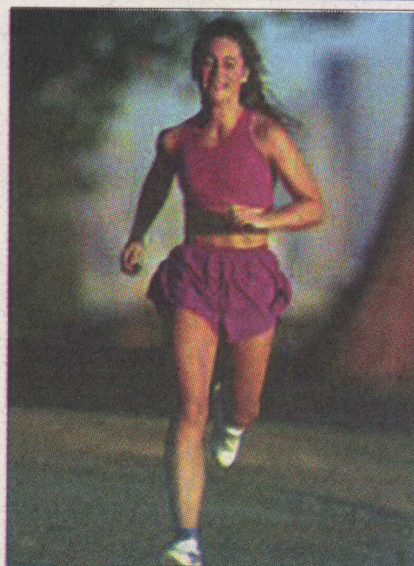
Stres, kindarî, kul û keder, fikir û mitale, xemxwarî û wekî din jî bandorekê neyên li dil dikin. Kesên bi stres, kindar, xemxwar û zikreş zûtir bi nexweşîya dil dikevin. Depresyon jî yek ji wan sedeman e.

Li gor lêkolînên pisporan, qrîza dil bi piranî rojên Duşem'ân û sariya serê sibê peyde dibe. Sedema wê jî dibêjin: "Yekşemane zêde tê xwarin û vexwarin. Ev xwarin û vexwarina zêde (a êvarî) dibe sedema westana lêş. Bi vê re xewn û kabûsên giran tînin dîtin. Ev xewn û kabûs bandorekê mezin li dil dikin. Duşemane jî roja kar e, xelk dikevin stresekê mezin û ev stres jî dibe sedema qrîza dil".

Di mehên havînê de jî qrîzên dil pir çêdibin. Sedemekê jê ev e ku, laş zêde xwêdan dide û ava di laş de diçike û ziwa dibe. Di mehên havînê de divê zêde av bê vexwarin. Di mehên zivistanê de jî qrîzên dil çêdibin. Sedemê jî ev e ku, serme bandorekê mezin li tengbûna damaran dike û xwînê dicemidîne. Di sermê de cilên germ li xwekin û xwe biparêzin.

Li gor pispor dibêjin Aspirîn jî bo qrîza dil û xitimandina damaran pir baş e.

DI BEZÊ DE WÊ JIN MÊRAN DERBAS BIKIN

Li gor lêkolînên zanyarên Britani çêkirin di olimpiyatên sala 2156an de di finala 100 metrî de wê jin ji mêran çêtir dereceyan bistînin.

Pisporan bi alîkariya komputirê finalên ji sala 1900î vir de vekolîn û gihanê encamê ku jin bi awayekî ji mêran bêhtir bi istîqrar dereceyên xwe bilind bikin,

Li gor pisporan di sala 2156an de jin wê dereceya 8.079, û mêr jê dereceya 8.098 bi dest bixin.

Financial Check

Armanç û daxwazên we ji bo me girîng in

Em endametiya sigortayê bêyî ku naverokê be guhertin, maqûlane dikin.

Em destketinên şexsî û bazirganî yê zîkatê berbiçav digirin.

Em dibin alîkarê avêtina himên xaniyên we.

Em di mercên herî maqûl de, kredîta avahiyê bi dest dixin

Em sigortayên jîyan û teqawîtê pêşkêş dikin.
(Peymanên hetanî serê salê ne tevî zîkatê ne.)

- ▶ Sigorta qeze û brîndariyê
- ▶ Sigorta trîmbêlan
- ▶ Sigorta avahiyê û tiştên din
- ▶ Sigorta berpirsiyariyên şexsî û bazirganî
- ▶ Sigorta dadmendiyê

Hûn dikarin van hewcedariyên xwe bi awayekî maqûl ji me bi dest bixin.

Ji bo agahdariyên derbarê van babetan, bi me re bikevin tîkiliyê.

Seliha Koç
Landesdirektorin

EuRenta Landesdirektion Köln • Venloerstr. 25. 50672 Köln

Tel.: 0221 569590 - 0 • Fax: 0221 569590 - 10

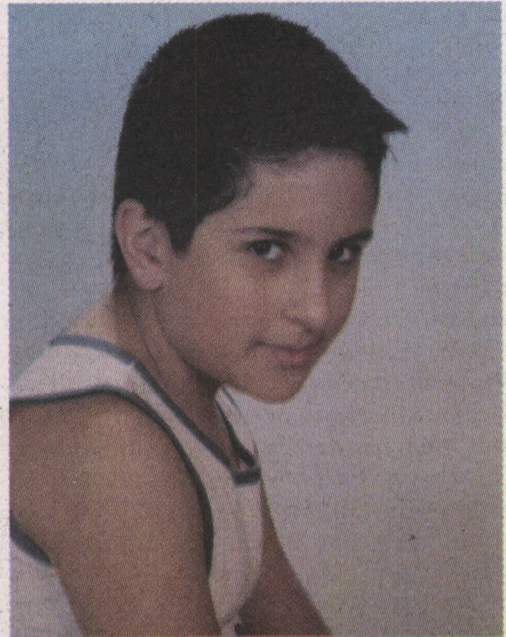
زه نویر سه فیره کهی نه نووسیتنه وه (به یار مه تی من و دایکی و به زوری خوئی)

توانی نه وهنده خوئی فیژی کوردی نووسین بکات کاتی له سه فیری نه مسالماندا یو کوردستان گه راینه وه نه لمانیا، ده فته رو قه له میکی له گهل خوئی هیئا و دیقته تمان دا هه ر که که وتینه ری هه رچی نه بیینی و پروویئه دا به ده ست و په نجه ناسکه کانی قه له مه که نه گریت ولای خوئی یاداشتیان نه کات، هه لبه ته له گهل کومه لیک هه له ی رینووسیدا که وایان له نووسینه که کردبوو نه خوینریته وه و نه توانی لئی تی بگه ییت، به هه ر حال له گهل گه یشتنه وه ماندا ده فته ره که ی یو هیتام و پیی خویندمه وه و ناچاریشی کردم که بوی بنووسمه وه بوشی بلاوبکه مه وه، هه لبه ته منیش دلیم پی نه شکاو به مافیکی خویشیم زانی که هیئده ی پیوه ی ماندوو بووه با هیئده ش به بلاوکردنه وه ی شادومان بییت و نیوه ش که میک بچه جیهانه به رین و پر به رائه ته که ی "زه نویر" وه. ب.ه

پیریژنیک هه ره شه له شاریکی فیره نسی ده کات!

پولیس له شاروچکه ی کوندسیرنواریی فیره نسی، پیریژنیک ۶۴ ساله ی ده ستگیر کردوو وه پیی ده چیت که پتر له ۲۰۰ نامه ی هه ره شه کردن به کوشنتی نووسیوه و تیایدا سووکایه تی به دراوسی و ناسیاوه کانی کردوو، تم پیریژنه ی که له نامه کاندای خوئی به پیاو ده ناساند، له سالی ۱۹۹۹ ده ستی کردوو به نامه پوهانه کردن بۆ دانیشتوانی نه و باله خانه ی که تیایدا ده ژیت و ئینجا بۆ هه سوو که سیک که ناسیوتی له شاروچکه ی

رؤزی یه کم:
کاتژمیری شه شه واکینه
شته کانمان نه کیینه
پاسه که وه، ئیستا
کاتژمیری شه ش
و نیوه واه لایمیش
سه ره که وی، واه له سه ر
رینگاین له وه نه چی
من ئیسته بنوم.
تازه هه لسام ئیستا
لای شاخین له سه ر
شاخه کان هه سووی ماله
نه مبرو نه و به زمان
هه سووی نه لغام ویاخه.
ئیستا گه یشتینه لادی،
ده دهقه ماومانه هه تا
نه گه یین، نه وه شوتیمان
کری، بهس چه قومان
پی نییه، گه یشتینه
حدودی ئیران

چووین بۆ تا قوسان، ئیستا له سالونی نوتیله که مان.. واه نه رۆین بۆ مه تار به دوو ته کسی، واه گه یشتینه مه تار، بی تاقه که مان "تو که ی" نه بوو، له نه خیرا پیاوئیکی باش یارمه تی یاین، ئیسته له تیاره که یاین، ئیستا هه لسه سین.. ئیستا له مه تاری تارانین، پیاهه کان جانتا کانمان نه یین، ئیمشه و له مه تار نه نووین، ئیستا له مه تهمم بووین سن پیترزا وسی سه نده ویچ، باوکم نووستوو له گهل تاژان له سه ر کورسیه کان، هه سوومان توژی نووستین. دوو رۆژ ته واه بوو.
رؤزی سن یه کم:
کوره کان جانتا کانمان برد بۆ شه من، ئیستا پاسپورته که مان سه ر نه کن، ئیستا له ترانزیتین، به پاسی ئیمه یان برد بۆ تیاره که مان، تیاره که وه سه نه، گه وه نییه، بچکه له ش نییه، واه هه لسه سین، من و باوکم نه نووین، ئیستا خواردنیان بۆ هینانین، سه موون و هیلکه، یه ک سه اع تمان ماوه، چاو پسکی تیان هیناوه، شه ره بی تیان بۆ هینانین.. بیست ده قه ی تر نه یشتینه وه، تیاره که نیشایه وه.
تم نووسینه پیشکه شه به پور و خاله کان و مامه کانم.

فورد ئوتوموبیلکی دوستی ژینگه دروست ده کات

به کارهینهرانی به له بهرچاوگرنتی نرخی سوتهمنی و پسیبونی ژینگه له کاتی کرینی ئوتومبیل. ههروهها فورد ده لی؛ هیچ جیگریک نییه بۆ ئوتومبیلی دهبل نه کسل 4WD بۆیه ئیمه پیشکه شیانده که یین به تیچونیک کی کم و پاراستنی زورتی ژینگه، به گویره ی بهرپرسانی کۆمپانیای ناوبراو، داواکاری بۆ کرینی ئوتومبیله

فورد ئوتوموبیلکی دوستی ژینگه دروست ده کات سالی ۲۰۰۵ کۆمپانیای فورد بۆ دروستکردنی ئوتومبیل، به فرمی دهستی دایه دروستکردنی ئوتومبیلی جوری Escape su که دوستی ژینگه یه چوار نه کسل 4DW به یه کم هانگاو داده ندریت له جیهان بۆ دروستکردنی ئوتومبیل که به گاز و کارهبا کارده کات.

که بۆ سالی ۲۰۰۵ به دم داخوایه کانی "پاراستنی ژینگه" وه هاتوو. به پیی فورد نه و جۆره ئوتومبیله دوستی ژینگه یه، ههروهها ریزه یه کی زور کم سوتهمنی به کارده هین. نه مش ده بیته هزی نه وه که نه و کۆمپانیایه بیته پیشه نگی که له نه ستدا و ریزه یه کی زور له تازه که یه کچار زوره سه ره مرای نه وه ی نرخی ۳۳۰۰ دۆلاره و له ئوتومبیلی ناسایی هاوشیوه ی خوئی گرانتره. بۆیه کومه له کانی پاراستنی ژینگه خوشحالی خویان بۆ تم دا هینانه تازیه ده ربری و هیوایان خواست هیشا باشترین.

ئاوده ستیک که به کارهینهره کانی روشنیر ده کات!

سه که ره که گوتی؛ دا هینانه که ی به پرۆیه کی روشنیری دادنه تی و هی دیکه ش ناماده ده کات نه گه ر پیوستی پی هه بیته، له ناماژه یه کیشدا بۆ نه وانه ی که له ئاوده ستدا جگه ره ده کیشن گوتی: (له وانه یه له پر ده نگیکی به رزی کۆکین ده ست پی بکات و به کارهینهره که ی له مه ترسیه کانی جگه ره کیشن به ناگابنیه وه).

یه کم ئاوده ستی سه که ره له نه مستردام که زانیاری گشتی بۆ به کارهینهره کانی ده رباری زیانه کانی جگه ره کیشن و بی هرده یی جهنگ و نامۆزگارییه گشتیه کانی نه دروستی و پاک و تمیزی پیشکه شی ده کات، خرایه کار. ئاوده ستی ناوبراو له کافیتیریایه کدا

به کوردی بدووی، به کوردی بخوینه، به کوردی بنووسه، به کوردی بیربکه وه

نئازانی تورستی
NEW PLAN
نیمه ناماده ی خزمه ت کرنی ها ولاتیاتی کوردی عیراقین
کوردستان له رینگای تارانوه
قیژای ئیران له ماوی یه ک هه شه تدا
Thomas-Mann Str. 24
53111 Bonn
Germany
Tel.: 0049 (228) 180 24 34
Fax: 0049 (228) 180 24 38
E-Mail: info@newplan-travel.de
www.newplan-travel.de

International Hajco Shipping e.k.
Worldwide Truck, Car & Container Shipping
هه نارده ی ئوتومبیل و کالا بۆ سه رتاسه ری جیهان
به تاییه تی بۆ کوردستان و عیراق
گارانته تا شوینی پیوست
کومپانیای حاجکو - نا لمانیا
Maarstr. 106 • 53227 Bonn / Germany
کاک قره یج
Tel.: 00 49 (228) 97 38 674 • Fax: 00 49 (228) 97 38 676 • Mobil: 00 49 172 2513712
Hajco_Shipping@t-online.de

Heyama Nû

Weşanxaneyên Kurdî yên li Tirkîyeyê

Di nava nivîskarên bakurî de, bi qasî ku mirov dibîne, ji zût ve ye ku pîrsek girîng tê kirin:

« Gelo di van weşanxaneyên me de, hîlbijartina berhemên kurdî bi çi awayî û li gora kîjan pîvanan pêk tên? »

Ji bo nîqaşên me yên li ser weşanxaneyan, pîrsa me ya sereke divê ev be. Ji aliyê her-

kesî ve tê zanîn ku weşanxaneyek divê berhemê li gora asteke edebî û estetîkî û zimên bîrxîne û biryara çapê bide û ji bilî wê ji guh nede tiştekî din. Di nava weşanxaneyên me de, bi giştî, ev xala « profesyonelîzmê » ku ew bi xwe behs dikin, û ku diviya hebûya, mixabin tune ye.

Ji 1991ê û vir ve li Tirkîyeyê gelek weşanxaneyên kurdî vebûn (Doz, Avesta, Pêrî, Nûbihar, Aram, Sî / Mîr, Belkî, Bajar û hwd).

Di nava berhemên weşanxaneyên ku herî zêde berhem çap kirine de (Avesta), hejmara berhemên bi kurdî nabe nêviyê hejmara berhemên bi tirkî jî. Ev yek ji diyar dîke ku bala weşangerên me, ji parastina kurdîyê bêtir, li ser bîdestxistina bazara polîtîk û çandî ya Tirkîyeyê ye. Hingê, mirov heta kîderê dikare bibêje ku ew « weşanxaneyên kurdî » ne? Wergerandina tirkî ya berhemên edebî ji zimanên biyanî (mînak: Weşanxaneyên Avesta: Adonis- Ayna ve dîş, El Seman- Beyrutta Deniz yok, Mahmut Dervîş- Unutulani anmak) û çapkirina wan, ji dîlewa wergerandina kurdî, ji xwe xizmeta ve fikrê dîke. Herweha, tercihekîrîna nivîskarên tirkî ya li dijî nivîskarên kurdî, ku di hin weşanxaneyên me de bûne adet diviya li ser xalên kurdîyê bihatana nîqaşkirin.

Di dema Hasan Alî Yucelê wezîrê Tirkîyeyê yê perwerdehiyê de (1938-1946), wezaretê ji bo bipêşxistina zimanê tirkî, berhemên biyanî yên edebî didan wergerandin. Wezîrê ku di reformên zimanê tirkî yên salên sîhî de şewirmendê Mustafa Kemal Atatürkî yê fermî bû û di nava avakerên « Turk Dili Tetkik Cemiyeti » (1932)

de cih digire, wê yekê di pêşgotina xwe ya ku ji bo wan wergeran hatibû amadekirin de diyar dîke. Hingê, weşanxaneyên kurdî yên ku berhemên biyanî yên edebî werdigerînin zimanê tirkî jî, ji kurdî bêtir, xizmeta bipêşxistina zimanê tirkî dikin. Ji bilî wê, du xalên din ji hene ku girîng in:

1- Di hîlbijartina berhemên de, bi qasî ku mirov bala xwe didiyê, pîvanên weşanxaneyên me, bi giştî, ne pîvanên edebî ne û bêtir li derûdora pêwendiyên şexsî tev digerin. Di wî warî de di destê me de mînakî gelekî dilêş hene ku mirov naxwaze li vira bi nav bike.

2- Hin weşanxane ji bo çapa berhemên, hê ji pereyan ji nivîskarên werdigirin. Elbet, carinan ji bo çapkirinê, nivîskarên mecbûrî firotina berhemên ji dikin û peymanaxwe li gora wê yekê datînin.

Ev herdu taybetmendiyên weşanxaneyên ji (ger weşanger ji me bixwazin, em dikarin mînakî bigihînin wan) tê wê mahneyê ku çêbê nivîsandin, dikare were çapkirin jî.

Ji bilî van, divê mirov behsa weşanxaneyên me yên ku li ser têgehên polîtîk tev digerin (Doz û Aram) ji bike ku rengekî polîtîk dane karên ziman û edebiyata kurdî.

Heta niha bi tenê du weşanxaneyên kurdî (Belkî û Bajar) bi tenê berhemên kurdî çap kirine, lê ev herdu weşanxane ji hê di bazara kurdî de nuh in. Hêviya me ew e ku ew xwe ji van tîkîlyên jorê biparêzin.

Ji ber van sedemên jorê, berhemên ku tene çapkirin ji ji xema edebiyat û zimên bêtir, xema tîkîlyan û navan di-ajon û ji ber wê hindê, weşanxaneyên kurdî yên Tirkîyeyê karê ku di ber bazirganiyê û polîtîkayê re dikeve ser milê wan, baş bi cih naynin: pêşxistina ziman, edebiyat û nivîskariya kurdî.

ibrahimseydo@hotmail.com

Gotinên pêşyan

ADAR

Perwîz Cihanî

Adar navê yekemîn meha sala kurdî ye, ku hindê li ser wê bir û bawerê ne ku bi wateya avdariyê ye, lê ev nav di nav toreyên farisî de bi navê "azar" tê û di ferhengên farisî de ji wê mehê re meha romî dibêjin. Di ferhenga Dr. M. Muîn de hatiye adaran azar, navê şeşemîn meha suriyani ye, ku dibe yekemîn meha buharê.

Peyva azar yan azer bi wateya agirî jî tê. Bi dîtina min, li ber hilkirina agirê Newrozê di destpêka wê mehê de, navê wê mehê kirine azar wate heyva agirî ye.

Di nav toreyên zarkiya gelê kurdî de, navê gelek mehên kurdî ten, lê tu mehên kurdî weke meha adarê di nav reh û pehên zargotina kurdî de penc venedaye. Ew jî çendî hegerên wê yên serekî hene. Yek ew e ku adar yekemîn meha sala kurdî ye û mezintirîn cejna gelê kurdî wê mehê de ye. Ya di ew e, ku bi adarê re danê sîrr û sermayê danê zext û givişkên siruştê li ser giyanliberan radibe, siruşt carek di ve-dije. Pincar û gul û giya derdikevîn, tav lê dide û hewa germ dibe, mirov derdikevîn firetayê û rojên tengî û taliyê li pişt xwe dihêlin. Li ber van hegeran, gelek gotin û helbest û qewlik li ser adarê hatine gotinê, wekî:

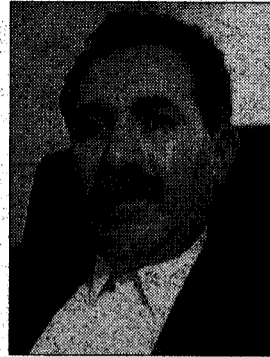
Adar giheşte bîstan, xweş dibin bax û bîstan.

Adare dew li dar e, ne li Hazirbo û Sîwar, li Mûsil û şengar e.

Adar ne buhar e, xox ne dar e, qiz ne war e.

Adarê berf bibar/dibare ta guliyê darê, namîne ta êvarê.

Adare dew li dar e, çilo bû bîna guhê

kar e.

Adare dew li dar e, danê sibehê sar e, danê êvarê kûçik xwe davêje ber sîha diware.

Adare dew li dar e, vira nîne li berrî ya şengar e.

Adarê serê darê, xweştirê ji binê darê.

Adare sibehê sar e, nivro buhar e.

Adare tirrok e, sibate re-

vok e.

Di nav hindê gotinên pêşyan de, ji wê mehê re adarîk jî gotine, weke:

Hindî adarîk li nav mehan be, zozan li pîrê heram be. Tirrim tirrim şubatê, adarîk pê de hatê.

Di van gotinên pêşyan de, mirov dibîne ku navê çend cih û bajarên Kurdan hatiye, weke Musil, şengar, Beriya şengarê, Sîwar, Hazirbo. Ev gotinane bi xwe dibin serpelga wê hindê ku ev cih û bajarane cih û bajarên Kurdan in, bila dujmin xudanetiya Kurdan li ser wan cihane mandel bike, lê gel hê warê xwe dizane û eger jî li bin destên neyaran de be, her dîsan dê bibe warê gel. Em naxwazin li ser Musil û şengarê binivîsin, lewra ku ew her du navên nasiyarin ji bo xwendevanên me, lê mixabin li ber nebûna jêderên mejiyî û erdnigariyê, min nizanî ka Hazirbo û Sîwar li kîjan aliyê Kurdistanê ne. Min ev navana ji bo çara yekem di pirtûka "Gotinên Pêşyan" a ku hêja A. Tîgrîs berhev kiriye, de dîtî. Bi gumana min li cihê Hazirbo divê Hazro be. Tika ji xwendevanên hêja tê kirinê, ku eger agadariya wan di wî warî de hebin, me û dîtir wendevanan ji agadarî û zanîna xwe bêpar nekin.

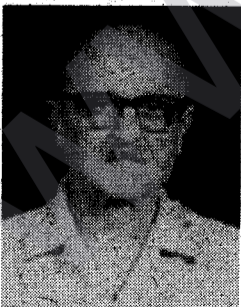
ISAL XELATA OSMAN SEBRÎ JI BO DANIEL MITTERAND

Komîta xelata Osman Sebrî biryar da ku isalê xelatê diyarî xanima hêja Daniel Mitterand bike. Li gora ragihandina Komîte di 19.10.2004an de sandiyê Komîte wê biçe Parisê û xelatê pêşkêşî "Dayika Kurdan" Mitteran

bike. Ev xelat cara yekemîn di sala 2000an de Ismail Beşikçi wergirti bû.

Xelata Osman Sebrî wek nîşana wefadariya gelê Kurd tenê pêşkêşî kesên ne Kurd dibe, ku ji bo gelê Kurd xebat dikin.

Salvegera wefada Osman Sebrî

OSMAN SEBRÎ- Rewşenbîr, zimanzan û siyasetmedarê Kurd Osman Sebrî, aq bi navê din, Apo Osman Sebrî, di sala 1905an de li gundê Narin-

cê yê kolîka Semsûrê hatiye dinê.

Apo Osman Sebrî, bi biryardarî û mîrxasiya xwe bi nav û deng bû. Osman Sebrî 12 caran hat girtin û çar caran jî nefî bûye; gef û lêdanên lê bûn tu çar tîrs nexist dilê wî û li himber dagirkeran ji ya xwe daneket.

Piştî Serhildana şex Seîd, Osman Sebrî, di sala 1926an de li gel du apên xwe şukrî û Nûrî tê girtin. Osman Sebrî di 20 saliya xwe de du salan li girtîgeha Denizliyê dimîne. Di sala 1928an de bi efûyek giştî tê berdan. Herdu apên wî şukrî û Nûrî di zindana Amedê de hatin darvekirin. Di sala 1929an de Osman Sebrî li gel 26 welatparêzên Kurd carek din hat girtin. Lê wê carê mevanîtiya wî li girtîgehê zêde dom nake û tê berdan. Apo, di sala 1929an de direve Sûriyeyê. Dibe endamê "Xoybûn"ê û di Hawar, Ronahî û Roja Nû de helbest, çîrok û li ser mîjarên cuda-cuda nivîsan dinivîsîne. Di sala 1957an de Osman Sebrî bi hin hevalên xwe re di damezirandina "Partiya Demokrat a

Kurdî li Sûriyeyê" de cih digire û wek yekemîn sekreterê partiyê tê hîlbijartîn.

Osman Sebrî di sala 1954an de alfabe ya kurdî ya latîni weşand. Apo, nivîskarê pirtûkên bi navên Bahoz, Derdên Min û Çar Leheng e. Di helbestek xwe de Apo Osman Kurdistanîya xwe wiha radixe ber çavên me, "Armanca millet/ Bête vejandin/ Azadî/ Ji bo te/ Ku bi tu kesî,/ Bi tu ramanan,/ Neyê girêdan,/ Yek armanc./ Yek rêzan./ Yek raman,/ Xebatê biki/ Ji bo Kurdistan."

Osman Sebrî di 11.01.1993an de çû ser dilovaniya xwe. Ew li bin xetê li gundê Berkevirê veşartî ye.

Osman Sebrî wek gelek welatparêzên Kurd li beşekî welêt ji dayik bû; li wir

ji bo azadî û rizgariya Kurdîstana xwe tîkoşî; zilm û zordarî dît û ji wir reviya û çû beşekî din, xwe avêt mala gelê xwe yê li bin "xetê". Li ser xetê li ku dev ji tîkoşîna xwe berda bû li bin xetê jî ji wir ve dest pêkir. Îcar li bin xetê jî heta taliya temenê xwe bêwestan li himber dakirkeran bi mîranî û bi zanayî li berxwe da.

Apo Osman Sebrî sembola (remz) welatekî yekbûyî, remza Kurdîstanê ye.

Helbestvanê kurd Osman Sebrî di 12ê çiriya pêşin sala 1993an çû ser dilovaniya xwe.

"Qomsêrên zimên"

Enwer Karahan

B gelek minasebetan deng te guhen mirovî, hin kes lîda dikin ku -xwedegiravî- ew kesên di derbare nivîsin, xwendin û axaftina kurdî de xwedî helwestên hîsk in, bi zimane din (ilhes il tirkî) nizanin, loma weha tevdigerin. Û hin kesên bi "qomsêriya zimên" bi nav dikin. Mînakên e ku para ve ya rastîye hebê, lê ev nayê we maneyê ku ew kesên xwedî helwest in, bi tirkî ya ji bi zimaneke din nizanin, Em dizanin ku gelek ji nivîskarên bi kurdî dinivîstin û bi kurdî tevdigerin hene ku gava bi tirkî ya ji bi zimaneke din binivîstin, ya ji gava ku dinivîstin, par bi reheta ji nivîskarekî/e tirkî, erebî, farisî bastir wî zimani bi kar tînin. Heger mirov çend nimûneyan bide: Mustafa Aydoğan, Rojen Barnas, Mehmed Uzun, Rohat Alakom, İbrahim Seydo Aydoğan, Lokman Polat, Hesene Mete ku bi tirkî û Ahmedê Huseynî, Tengezarê Marîni, Selva Gulî, Xelîl Duhokî, Şerko Bêkes bi erebî û Perwîz Cihanî û h.w bi farisî binivîstin, mînakên e ku ji kurdî bastir binivîstin.

Heger van nivîskarên kurdî bi tirkî ya ji bi zimaneke din ve serdestan binivîstiya, ne dîre ku ve gavê çîheki wan ve bilind ji di nav civata tirkî, erebî û farisî de hebûya. Bi dehan kurdên nivîskar ji hene ku bi zimane xwe navîstîn û bi zimane serdestan dinivîstin ku gelekî ji bi ser ketî nîn. Gava mirov li berhemên wan dinere û li sewiyeye hikarîna zimane wan dinere, ew ne ji yê wan kesên kêmîstînan ku ew xwedî ve wî zimane serdest in. Heja, ji wan bastir ji wî zimani bi kar tînin. Yê nola Yasar Kemal, Ahmed Arîf, Cemal Sureya, Selim Bekat, Yilmaz Odabaşı û Sûzan Samancı hin ji wan nimûneyan in.

Gava mirov li ve tabloyê dinere û ji xwe dipirse, ew îdeaya ku di wî wari de te kirin, ne îdeyeye rast e. Bi tenê para, rastîye ta de heye, ew ji ev e. Bi rastî ji hin nivîskar hene ku destpêka nivîskariya wan bi kurdî dest pê kiriye û ew nikarin di nivîskariya xwe de yekî ji wan zimane serdestan bi kar bîne. Ev ji ne kêmanîyek e, bi baweriya min helwestek e ku wan terciha xwe li gel zimane xwe kiriye. Û ev helwesta hanê di esle xwe de helwesteke siyasî ye ji Yanî redkirina zimane dakirkerên

Kurdistanê ve. Divê mirov reza ve helwesta wan bigre, welew ku ew bi zimaneke din nizanibin ji. Sewiyeya nivîsandin û berhemên wan û kalîteya wan çîye, ew tîsteki din e. Gava ew berhem wergerin zimaneke din de çî ye derkeve ji tîsteki din e. Divê mirov ve yeka hanê hewaleyi xwendevan, rexnegir û pistiporan bike.

Ji xêndî wê ji divê mirov qîmeta wan kesên bigre ku ew di jiyana xwe ya rojane de, di mala xwe de û di civata xwe de bi kurdî dipeyivin û mihawele dikin ku xwe bi zimane xwe fêde bikin. Divê ew kes fêde bikin ku helwestên bi wî rengî piçûk dibînin û di mala xwe de, bi zarokên xwe re bi tirkî, erebî, farisî û bi zimane ewrûpiyan dipeyivin. Divê ew fêde bikin û zanibin ku ew dibin guncêkarên ku xwedî ve tradîsyoneke xwerab û li hemberî zarokên xwe û qîrên ku de li pê wan bê, xwedî rûsîyeye mezin in. Ew kesên ku xwedî ve îdeyên "mezin" in û mînakên e ku hemû jiyana xwe ji dabe kurdîyê, zor û zahmetî û îskence ditînin, heger nikarin bi zimane xwe dipeyivin û nikarin bi zarokên xwe re bi kurdî dipeyivin, divê pişke weha ji xwe bikin, "Gelo ez di kê dera kurdîyê xwe de kêmanîyek dikim?" Bila yas neyê fahm kirin, armanca min ew e ku ez wan kesên biêstînan ku ew nikarin bi kurdî dipeyivin, bi divê mirov mihawele bike ku fêde zimane xwe bibê, bi zimane xwe bi xwîne û binivîse. Heger em plr bi reheta karin fêde zimaneke din bibin, cîma ew nikarin fêde zimane xwe bibin? Weke ku em dizanin, gelek kes bi salmezîniya xwe tenê ewrûpiyê û pistî salekê du salan, fêde zimane wan dibin. Heja, hin kes hene ku bi wî zimani dibîstane bilind ji dixwînin.

Gava ku em piş bi reheta dikarin fêde zimaneke din bibin û em di nefêrbûna zimane xwe de serhildanê dikin, wê gava divê mirov navêke din li ve yeka hanê bike. Nexwe ev tercihek e ku mirov di wî wari de dike. Bila kes nebe ku fêrbûna zimane min ji bona min zahmî e, giran e! Ev te wê maneyê ku ew kes dixwaze ji rastîya xwe bireve. Kîjan nivîskar, xwendevan û hemwelatî dibe bila bibe, heger ew bixwazin, dikarin fêde zimane xwe bibin. Heger hûn ve yeka hanê nekin, mafê her kurdeki heye ku "qomsêriya zimên" li ser serê we bike û divê hûn ji ve yeka hanê aciz nebin. Hewil bidin ku hûn ji bibin "qomsêrek" li zimane xwe!

enwerkarahan@hotmail.com
10-10-2004

Niyaz Letîf:

Em xwe wek nûnerên kurdistanê mezin dizanin

Hevpeyvîn: Seyîdxan Kurîj

Peyama Kurd: Roj baş tu dikarî xwe bîdî naskirin?

Niyaz Letîf: Min şanokar û nivîserê şanoya (memleketî ser), min akademiya hunerên ciwan temam kiriye, bekalorya ji heye. Min li ser şanoyê heta niha bêtirî ji 35 leyzînan wek zarveker, kar kirye û di 10 leyzînan de ji wek derhêner min kar kiriye. Nêzîkî 5 leyzînan ji min wek nivîsin weşandine û li ser govar û rojnameyan ji min solê xwe berdeham kirye. Pirtûka perwerdekirina ekterî ya stanslavskî min wergerandiye zimane şirîne kurdî, da ku xwendevanên li zanîngeh û xwendîngehan de sodê jê bibînin.

Tu ji xwe bîde nasandin?

Rûbar Ehmed: Bekelorya şanoyê, niha ji li peymangeha hunerên ciwan li silêmaniyê mamoste me. Nêzîkî 35 karên hunerî yê min hene. Bi film, dirama û şano çî wek zarveker çî wek derhêner, yan wek danera bizavan û di hin karan de wek semakar min rola xwe dîtiye. Niha ji di berdehamiya li ser karê xwe a ji bo pêşkêşkirina şanogeriya memleketî ser ku ji derhênanan min e, dixebitim.

Erê niha li Kurdistanê rewşa şanogeriya kurdî çîye?

Niyaz: Rewşa şanoya kurdî, me berê ji got, bizava me du qonax derbaskiriyê. Qonaxa yekê qonaxa berî serhildanê bû, anku; di salên heştê, heftê û şestan de şanoyek polîtîkî bû. Şanoyek sosyolojîkî bû. Peyamek ramyarî ji bo bizava navneteweyî ya kurdî hebû û bizava rizgarixwaza kurdî li seranserê Kurdistanê. Hin caran ji bi sembolt me karê xwe kiriye. Bes piştî serhildanê ew rewş hat guhertin. Rewşa piştî serhildanê şanokarê xwe guherand, anku; peyama wê ji bo peyamek sosyalt, sosyolojî bedil bû. Ji bo guhertina civat û çanda Kurdî, di nav civaka Kurdî de bûye peyamek gorîn û gorankariyê bi hemû şeweyî.

Ji aliyê civakî, ramyarî, aborî û hemû aliyên din. Bi şeweyekî giştî cihangerî kartêkirina xwe li ser hemû rewşa mirovîyê hebû û kurdî ji wek hemûyan kartêkirin lê hat kirin. Ji ber hindê piçûk lawazî hat nav bizava şanoya kurdî. Bes digel hindê ji gelek kom hene ku niha li Kurdistanê kar dikin. Em wek peymangeh û çend komên din û çend xort û lawên genc her sal karê xwe dikin. Anku; her sal ji meha yekê ta meha diwanzdê. Ez dibêjim bêtir ji 50 ta 60 şanoyan li se-

ranserî Kurdistanê tîne weşandin û behra bêtirî ji li bajarê silêmaniyê ye.

Ew akademiya hunerî ya ku hûn jê hatine, çîqas xwendevanên xwe hene û li ser kîjan beşên hunerî xwendin tê kirin û çend sale?

Rûbar Ehmed: Peymangeh di salên heştîyan de hatîye damezrandin. Ji sê beşên serekî pêk tê. Mûzîk, şewekarî û şano. Her yek ji van ji çend tayek hene. Şewekarî ji çar beşan pêkhatîye. Wek; sîramîk, peyker, resim û girafîk. Di şanoyê de ji du ta hene; derhênan û zarvekirin. Niha di bername de heye, ku beşa teknîkî li şanoyê bê vekirin û hosa evê, ji salên heştîyan de berdehamî genc derdîçin û berdeham kardîkin. Raste, rewşa şanoyê hin caran wek pêlên avê ye. Hindî car ev pêl bi hêz dikeve û hin caran ji radiweste û dest pê dikeve. Niha em di qonaxekê dene ku karê şanoyê gelek e. Hatina me ji bo vir û grûpek din ji bo îranê. Anku; di yek demê de du sê grûpên din di kar dene û festîwal ji berdeham in.

Çend peymangehên hunerî ciwan li seranserê Kurdistanê hene?

Rûbar Ehmed: li Silêmaniyê, Duhok, Hewlêr, Raniya, Koye, Kifirî û Kelar.

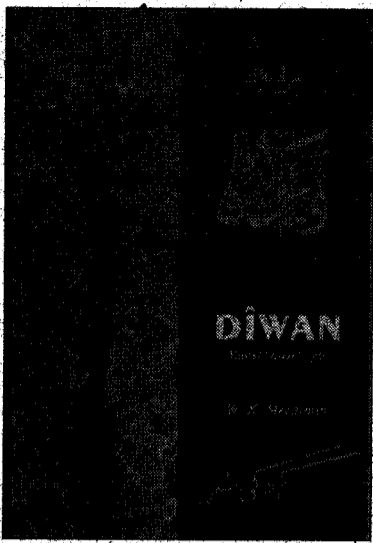
Te got berî serhildanê şano bêtir polîtîk bû, niha rola şanoyê û rola hunerî di jiyana netewan de çîye? We di dema diktatoryeta baasî de çawa dikarî şanoyên polîtîkî bilîzin?

Niyaz: Niha du bizavên giring di rêka şanoyê de hene. Bizavek ya statîkiye, fantazîke. Di warê hunerî û di warê şano de, warek ji gorankirina ji aliyê siyasî û aliyê meşka kurdî ve ye. Di aliyê sosyolojîkî û polîtîkî de ta hin caran em dikarin xwe di herdu aliyên de bikarbinin û karê xwe diweşînin. Ji ber hindê bizav du cuda ne. Gelek grûp hene her yekî stayîla xwe heye û her yek bi stayîla xwe kar dike.

Stayîlek min fantazîk û hizir pêkve ye. Anku; mîtolojî û hin car ji aydîyalîst dibite tayek (beşek) biçûk ji weşanên me lîztîkvanên me. Bes mane ew nîne, ku şano xwe ji aliyê siyasî dîr bike, çimkî huner û hizir ji yek cuda nabin. Lê huner statîk e, statîk dibe rêk ji bo weşana wate, naverok û aliyê hizirî. Ji ber hindê şanoya kurdî ta niha peyama xwe heye. Peyama polîtîkî ya heyî peyama civakî ye û ji hemî aliyekî ve leyzînan xwe dilîzin.

(Ewê berdeham bike)

Weşanxaneyî Vater a yew kîtabî şîran „DÎWAN“

Seyîdxan Kurij

„Amnan ke vîyert Weşanxaniye Vate yew kîtabî şîran bi Kirdkî vet. Nameyi no kîtabî „Dîwan“ o. Dîwan kîtabî noştoxî Kurd W.K.Merdimin ey vêrîn o.

W.K.Merdimin Çewlig ra o û ma W.K.Merdimin kovara kulturî VATE ra naskenî.

O no çend serrî peyinan de kovara Vate re welat ra roportajan şawenû, folklorî ma ser nuştexanî nûsenû, zîwanî ser nuştexanî rexneyî nusenû.

Nê şîr ke kîtabî „Dîwan“ de ca genî, zafê inan cuwa ver kovara Vate de vêciyayî.

Sey zafê nuştexanî Kirdkî nuştexan W.K.Merdimin zi no serranî peyinan dest Kirdkî nuştîş kerdû. Şîre ke no

Teyr-tûr, karm-kez û linc û lez wayîr 'name yê."
Mîyan mîletan d' ma zi name bîy se beno?
Zûn ayê ma pêrûn o, ne ke zengîn û feqîr
Na xebat de keda ma zi bîbo se beno?

W.K.Merdimin

kîtab de ca genî, bênate Elûle 2002 û Hezîrane 2004 de nusiyayî.

M.K.Merdimin şîranî xo pê şeklo kuhûn(klasik) nuştî. şekil maneno „Qaside-xezal“ û „rubai“ û bi wezin nusiyê. Şîr pê Kirdkî ya pak û zelal-nusiyayî. Herçiqas W.K.Merdimin Çolig ra o, la ey şîrî xo pê Kirdkî ya standart nuştî. No qide têna Çoligî niye, piyere Kurdî ke kirdkî qisêkenî eşkenî no şîran pê keyfa biwinî ti ra fam bikirî. Nuştex zaf hol zîwan zûnû ; vateyi verinan û îdyomî zaf hol zerrê şîran de kar ardî. şîr sloganîst nîyî, la bîye mesaj nîyî. Nê şîran de yew xwerîye esta. Mesajî inan zerrê inan de nimito. Kes ke nê şîran biwinû, gereka bi dikat biwinû ke o mesaj o xwerî ra tahm bigirî. No kîtabî W.K.Merdimin ey yewin o, la no kar karî yew westay o.

Nuştex vateyê vernî de sebeb nuştîşî nê şîran ina ûnû zîwan:

„Hêverî ez ganî naye vaji ke tu niyetê min o ders cidayîşî yan zi propagan-dayî çîn o. Mi zerre ra çî vîyerto mi aw „Zerra safî ra“ nuştö.Ez bi xo ha aya bawerî de ke, „pê zazakî şîr nusiyena. Labelê, çî heyfî zafî merdimê ma naye ra bawer nêkenî.“

Birrî Çolîg ho veşenû

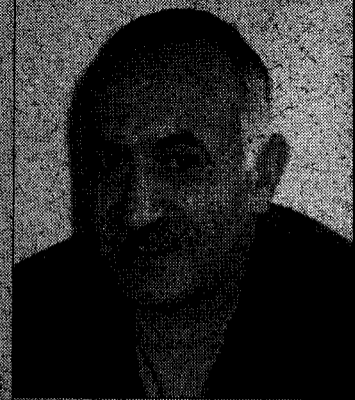

Çolig - Goreyî agahdariya Komele Heqanî Insanan (IHD) queli Çolig eskeranî Tirk navçeyî Çerme bênatey derêyî Kelxaş û Meraya Çiçekli de 1000 hektar birr vêşna. Heftêkû vîyert eskerî na mintîqa de vêciyay operasyonan. Eskeran na mintîqa na topan vera, bi adir topanî eskerîya birr adir girot û vêşna. Eskerî musade nedûnî ke keş adir hûna kirû.

Hûnc goreyî agahdariya ke IHD-Çolig dîrî navçeyî Daraheñî dewê Yenyazi de bin çîmanî (kontrol) qerequeli Yenyazi de Cehşanî (.Koriyicî Dew) birr îtay piyer birna. Navçeyî Kanîreş de zi Nevalê Karacehenem de Dehlê Kizilagaç bi eştiş topanî eskerîya veşa. Eskerîya îta de tatbîkat virazena û no rid ra zi Dehl naya topan vera.

TU O ZI HAL KERD!

Selim Çürükaya

Heptisxanê
Hamed de yew
qoxîş bi.

Eziz a qoxîş de
mendiyen.

Ma piyer niweş bi.
ey qoxîşanî binan
de kam ke niweşîye
tehrîxan(werem) tey

bîbin. ê dayî arîye ardîyen qoxîşê
ma.

Yew merdim na qoxîş de bi, name
ey Mehmed Eli bi. No mîyerik
siyasi niye bi, qaxaxî bi.

Ey dînya ra tesway fehîr nîker-
diyên. bîye werdiş û qalê cînyar
kerdiş çî gamî ey niyeb.

Her roj di heb rojnameyî dayî
qoxîşê ma, ma rojname wendiyên,
la Mehmed Eli çî rey niwendiyên.

Ey rojname ra resim cînyarî zî-
tan û ra kerdîyen û berdîyen bir
balîşê xo de nîmîtiyên.

Waxî ke bin şew ma kotîyen ra, ma
sîni hûna, Mehmed Eli ûniyayîn nê

resmanî cîyanî zîta-
na û cuwa pey lehefî
ey recîfiyayîn.

Ey ambaz ke ayay
bi, ey piyer piya
wuyiyayîn.

Dêsi qoxîşê ma de
yew resim Mustafa
kema! (Atatürk) bi.

Ma nîzanayî kam
virayîb, zimbiyell
ey, erdişê ey cîny-
ebi.

Lew ey surî bi.

Yew şew Mehmed Eli dor(nowet)
de bi, yanî nowetçî bi. O ûniyenû
ke ambazî ey piyer hey rakote, o
hedî hedî şîrî dîstî verî û lew nînan
lewîrî Mustafa Kemal, xo sawenû
dîsa.

A hel de Bedredîn beno ayay, o
ûniyenû ke Mehmed Eli ho lew
nînan resim Mustafa Kemal.

O wuyenû, wuyenû, wuyenû,
vanû.

Yew Mehmed Eli na qoxîş de
têna yew resim mendîb, o zi tu
emşo hal kerd!

Myan 10 aşman de semedî 557 Projeyanî awankerdişê 500 Milyon Dolar abirya

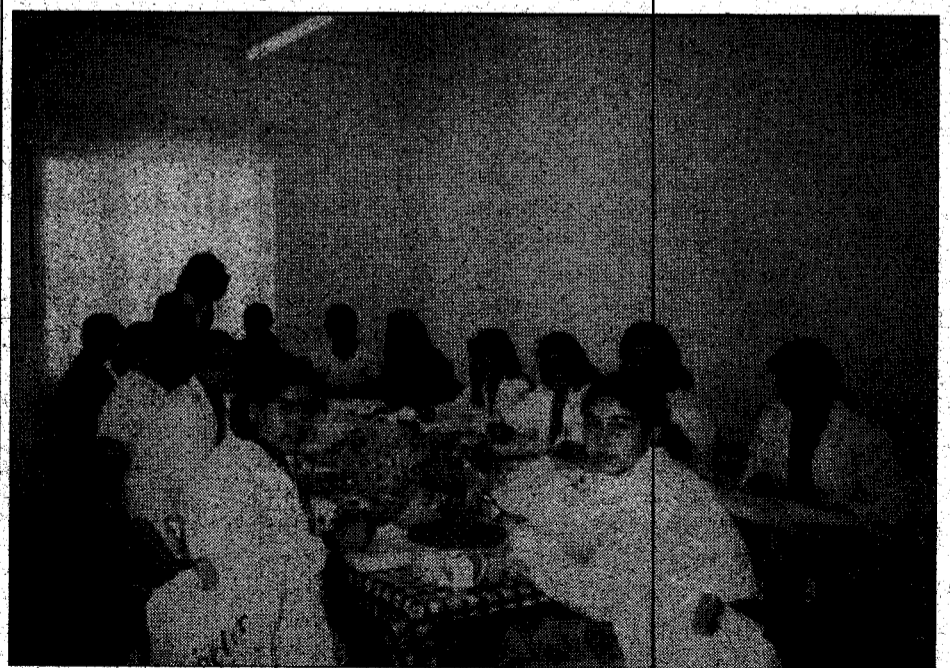
Suleymaniye- Îdareyî Suleymaniye
10 aşm de bi destî şîrketanî Kurdan û
xerîban dest 557 projeyanî fermî kerd.
Butçeyî nê projeyan 435 miilyon do-
lar a.

Yew çend proje zi cuwa ver viraziyay
û qediyay. Pa nê projeyana butçeyî
piyerê projeyan resenû 500 milyon
Dolar.

Nê projê têna pêr îdarêyî Suleymaniye
ra viraziyay û nê projeyan "Dezgeha
Projeyên Avadankirinê" virazenû û
îdare kenû. Pêr bîrî ra îdarêyî Hewler zi
zaf projê virastî û karî xo berdû sere.

Wird hukumetanî Kurdistan piya
piyerê Kurdistanê Başur kerda sey çayî
însaat û her pêrî Kurdistan newe ra vi-
razenî.

Selahadîn de semedî cîniyana kursî deştiş kincan bi a

Selahadîn-Bi ardim dezgeyî Yekitiya
Afratanî Kurdistanê neçeyî Selahadîn
de semedî cîniyana yew kursî deştiş
kincan bi a. Ita de cîni bi makinaya

deştiş kincan musenî.

60 cîni şîni no kurs û nê bi hîrê qi-
sim, her qisim de 20 cîni esta. No kursî
deştiş kincan 45 roj rumenû.

YUZBAŞI O ZULUMKÂR ALÎ HAYDAR

Orhan Zuexpayij

Sarewedartiş kurdan de hena zaf şarî ma qumandanî Tirkî ra, nûn zi gereka kî vacû guinwer, Osmano leng, Nurettin paşa o erdîşin, zomê Nurettin Abdullah Alpdogan paşa, Mustafa Muglali û Esat Oktay Yildiran rişnaya. Nê namey tarîx Kurdan de sey zulumkarî û guinwerî yenî sinasnayîş.

No kes ke ez îta de behse ey kena tarîx Kurdan de namê ey zaf nivreyenû. Tarîxcî û roşnîvîr û zûnayê ma no namî ser tayn çî nuşt. Zinar Silopî Kitab xo ey bi namê (Doza Kurdistan) de semedey yuzbaşî Alihaydar'a nîm pel, Nurettin Zaza Vîramyê xo de nizdiyê yew pel Yuzbaşî Alihaydar ser nuştû. Ez wazena no nuşteyî xo de guinwerî Kurdî yuzbaşî Alihaydar bidî şîma sinasnayîş.

Yuzbaşî Alihaydar sey ey guinweranî binan bi emir dewletê xo guinê Kurdan rişnawa. Waxt ke gurey Nê guinweran qedyenû dewletê înan nûn înan erzena guretxane, nûn kişena, nûn zi îtibar înan dest ra gena. Çi waxt ke persa Kurdan dest pêkerd, na pers amê rojevî dinya, milletê kurd binêy dewa xo kerd. Tirk çad înan newe ra mezal ra vecena. Devlet Kurdan ra vîna: Bo ma wahar merdimanî xo veciyen, şîma cey xo de vinderin. Nê merdimanî ma biyaren xo çimûn veri.

Inkê ez wazena Yuzbaşî Alihaydar biyarî. Vîrî wendoxan. Ez wazena bi kilmkî kerdeyanî Alihaydar waxt Sarewedartiş şex Seîd de binusî. No merdim 1925 de sinî kot guinê Kurdan, sinî zulum, heqaret û teda kerd şarî ma, gereka tarî de memûnû.

Darehêni, Cebaxçûr, Piran, Hêni û mintiqe Siwon de piyere şarî ma o verin name no zulumkar eşnawitû. Zimistan şewanî dergan de pilanî ma mesele Şex Said de heqaret û zulum ke no merdim kerd ma re ardiyen zîwan. Wext ke ma kerdinê no merdim gueştari kerdiyen muiy ma bin sey teli.

Wext ke ez welat de ciwiyayn, merdiman ke o zulim diyû nûn zi eşnawit, ez cemaat înan de zaf menda û mi êy gueştari kerd.

Kitaban de çî nusiyawû?

Kadri Cemil Paşa (Zinar Silopî) kitabî xo bi namey (Doza Kurdistan) pel 93 de nûsenû ke Alihaydar eşirê Siwonê ra Qasim Axay (Qas Kosi) het Hêni ser yew qul de darbice tepişenû. O yew çembero asnin adir de kenû suir û erzenû mil Qasim Axay, leşê ey daxnenû. Alihaydar beşarme vûnû: „Qaso no çî halo?“ pey dem kenû. Qasim Axay no zulim vera vîndenû, veng xo ra nivecenû ke dişmen pey şa niyebû. Qasim Axay vûnû: Alihaydar no zulim to yenû camiyerdan ser. Çi to dest ra yenû bikir.

Vate Qasim Axay zuar Alihaydara şinû. Esker ke dormalê ey di ye emir dînu înan vûnû: Nê pey kerana bikişyen.

Eskerî Tirkî o ca de Qasî Kosi kişeni.

Mi mintiqe de tûern Qas Kosi de qal kerd.

Ey mi ra îna va: Milisanî Hukmat gerreyî pîrik mi kerd. Yuzbaşî Alihaydar eşt qulê pîrik mi ser o darbice tepîşya. Pîrik mi binatey Hêni û Siwon de yew qil de bi, qil ser qulê pîrik mi bî, şar ma hema zi vûnû qulê Qas Kosi.

Vate şahadan Yuzbaşî Alihaydar badê mesele Şex Said, milisanî hukmat finenû yewna cengawerî Kurdan ser. No camiyerd hetî varard (Musyan) dewê Çuelek ra Hus Wuasmunûn o.

Alihaydar milisan ra vûnû: Şîma no merdimî guinî tepîşî, şîma çî wazenî ez dûna şîma.

Mintiqe Cebaxçûr de milîsî hukmat gerrey Hus Wuasmunûn keni, ey finenî dûma û kişeni. Alihaydar tirmî Hus Wuasmunûn ûnû Çolig, zerrê bajar de tirm ey yew dara aleqnenû. Aşmê amnan o germ de tirm Hus Wuasmunûn des ruc aleqnaye mûnenû. Şarî Çolig piyer no tirm vînenû. O waxt zûnaye û pilunî Çolig ra Fettah Çavîş (Fettah Bayram) veciyenû meqamî Alihaydar.

Fettah Çavîş vûnû: No tirm îtiya ra wedaryen. Piyerê şarî Çolig şinî ûnîyeni tirmî Hus Wuasmunûn ra, ê vûnî: „no germ de buey nikota tirm, çim ey hê akerde, ço vûnû qey no merdim ho hewn di o. Zerrê bajar de qal qale Tirmî Hus Wuasmunûna.“

„Ti wazenî bi no Tirm piyerey şarî Çolig bitersn, la ti xo xapinenî. Tirmî Hus Wuasmunûn cesaret dînu şarî Çolig.“

No vate Fettah Çavîş dima, Alihaydar no tirmî darenû wue. Mezeli Hus vînbîyayo. Badî kiştîş Hus Wuasmunûna tirm ey rojnameyanî Tirkî de muecniyen ra.

Na mesela ser rojname Vakit de yew nuşte o derg veciyenû. Yew merdim ke nika emir ey nizde 90 û mi re na mesela qal kerd.

Vate ey ra o waxt 10 – 12 serre biyo, pi ey Xarpiyet de tîgnûzûg di bi.

O Vûnû: Ez şîya qey pi xo ya. Hikmet Kivilcimî koxuşey pi mi di bi. A roje rojname Tirkî (Vakit) ûmeb. Resimî Tirmî Hus Wuasmunûn tede bi, bin resim de zi camiyerdîye Hus ser yew nuşte bi. Doxtor Hikmet ûme pi mi hêt. Rojname muet pi mi û ti ra va; ti no merdim sinasnenî?

Pi mi va: No merdim ûmbazî min o. Ma piya kue de, qilan ser de verba Tirkî ceng kerd.

Doxtor Hikmet o nuşte wend, pi mi ra va: Camiyerdey, cesaret û cengawerî piyer tamuma, la yew çî kemîyo, qelemê înan teyna çîna. Îta de siyaset, diplomasi û parti ye înan çîna.

Mi na mesela samedî şarî ma ya nuşt ke vira meşuerû. Yew mesela ke ûmey nuştîş, bena tarîx, a mesela hin vî nibena. Çiko nenûsînya yew mude cuwa pey vîr benû. Mi na mesela nuşt ke meşg şarî ma de ca bigirû. Samedî milletbiyayîşa tarîx zaf muhîm o. Tarîx kolektîf hafîz ay şar a. Yew cemat ke hafîzay xo ya kolektîf vînkirû, o cemaat ra millet nivecyena. O rid ra ma gereka wahar tarîx xo vecî.

Mesûd Barzanî Ankara de zi qalê xo ser vindert: „Kerkûk bajarî Kurdan o“

Birêz Mesûd Barzanî persanî rojnamewanan ser îna va: „Tayn çîyan ser vînayê ma sey çîye nî, la ma wazenî dîalogê xo birumni. Vînayê ma meselay Kerkûk de zalalû, Kerkûk yew bajarî Kurdan o.“

Gül a amey piyehet.

Birêz Mesûd Barzanî bi dawetî fermî ey devleta Tirkî şî Tirkîya û bi serkaranî devleta bi fermî nişt rue. Serkaranî Devleta Tirkî û Mesûd Barzanî bi-

Kurd hewce nivînen ke berî Xabur serkote yewna ber abû, la Tirkîye yewna ber wazena.

Kurd wazenî ke binatey Tirkîya û Kurdistan de şîyayîş –ameyîş hawafiran (Teyare) bibû ke Kurd rahat bi Ewropa de alaqa ruenî. La Tirkîya hama no derheq de qetî yew cewab nidawû.

Binatey Tirkîya û Kurdan de mesela Kerkuk zi zaf hesasa, la no derheq de vînayê wird pêran çîya çîya yî.

Roja 12î na Aşm waxt ke Mesûd Barzanî serkaranî Devlet de karî xo qedna, samedî rojnamewanana vînayê

xo eşkira kerd û persî rojnamewanan cewab kerdî.

Birêz Mesûd Barzanî persanî rojnamewanan ser îna va: „Tayn çîyan ser vînayê ma sey çîye nî, la ma wazenî dîalogê xo birumni. Vînayê ma meselay Kerkûk de zalalû, Kerkûk yew bajarî Kurdan o.“

Serkî PDK Mesûd Barzanî heftekî vîyert Kurdistan ra şî İran, îta de bi serkaran devleta İran de qisekerd, cuwa pey şî Avusturya de bi serekcumhurî Avusturya ya amê piyêt. M.Barzanî

7 na aşm roja paşime zi amê bi Almanya û îta de wezîr karanî tebêr ey Almanya Joschka Fischer a amebi piyehet.

PK (Ankara) - Serekî PDK 11î na Aşm de şî Ankara û 12 aşm de bi Serekî Hukumeta Tirkîya Tayip Erdoşan û wezîrî karanî tebêr ey Tirkîya Abdulah

binatey Tirkîya û Kurdistan de abîyayîş yewna berî, binatêy Tirkîya û Kurdistan de abîyayîş riyê haway û persê Kerkûk ser qisekerd.

دینداری هملکوت زاهیر له کول:

هونه رمه ند زیاد ته سعه

زیاد ته سعه ناویکی درهوشاوهی هونری گزانی کوردیه و له سهره تای هشتاکانه ناماده گیه کی برده و امی له بزافی هونری کوردیدا هیه. ماوهی چند سالیکه له ولاتی سوید دهژی، سهارهت به چالاکي و راویزچونه تاییه ته کانی هملکوت زاهیر وهک په یامنییری په یامی کورد هم دیداره ی له گه لدا سازکرد.

هملکوت: دوا بره می هونری تان؟ زیاد: چند گزانیهک که له نزیکانه نه کونه بهر چاو و کونی خه لکی خوشه و یست.

هملکوت: دزگاکانی راگیانیدن تاج پادیهک له خزمهت هونرمنداندا بوون؟ زیاد: نهی نهومان له بیر نهچن نه کمر راگیانیدن ریگایهک بیت بره و پینه و یردنی تاستی رۆشنییری و هونری نه و ریگایهکی خه ترناکیشه بۆ دواخستنی تاستی خه لک و تیکه بانی چیز و ستلیقه، بویه من وا هیست نه کم نیستا راگیانیدن نیبه له باره ی هونریه و هو راگیانیدنکی بی هیزه، چونکه زور بی ههست کورن به لیپرسراویهت یان گوی پیندن گورانی، زور تاستی نرم و ناشاز بلاوده کناوه.

هملکوت: گورانی کوردی چ ستایلیک له خه و ده گری؟ زیاد: ده تانین وای دانین که بهرو ریگا خه ریکه هنگاو دهنی به لام زور په کزی، چونکه نه بیت هونرمندان خه ریکی پوپ و تراهیسک و فولک و کلاسیک، به لام هینشا ستایلی تر زورماوه و نیبه گهش بیین.

هملکوت: چون هونری کوردی ده توانی بهرو پیش بهوات؟ زیاد: بۆ نه وهی بتوانین هونری کوردی رۆژیک له رۆژان بگینینه نه تاستی که تاستی جیهانیه پیوستیمان به زور شت هین له وانه: - خویندن. - تازادی نه و او بۆ هونرمند که به چ زمانیک گورانی بلی. - باربی تابووری له پله یه کی بهرز. - هه بوونی چند کسانیه کی ده وله مند که هستی نه توایه تیپان هه یه بۆ نه وهی کۆمپانیای گوره پیکه نه وه و نیبه له وین ده توانین به پاره له گه ل هونرمندان ی ناسزای دنیا گورانی بلیین، نه و سا تو

هملکوت: هونری پيشه یان تارموزو؟ زیاد: زیان. هملکوت: زیاد ته سعه خیزانی هه یه؟ زیاد: هینشا کانی نه ماتووه. هملکوت: رای تیوه چیه سهارهت به هونراوه له گورانیدا؟ زیاد: گورانی هونره... شعر نه ده به... جاران شعریان ده کرا به گورانی، به لام من ده لیم ده بی تیگست بۆ گورانی بنووسری. هملکوت: بهر امیر کاری هونری گه شیبینی یان ره شیبینی؟ زیاد: گه شیبین. هملکوت: کیت خوش نه یه؟ زیاد: نه و کسه ی منی خوش نه یه. سوباسی په یامی کورد ته کم بۆ زه حه تکیشانیان هیواردم سهرکوتو بن هنگاوی باشتر بیین بۆ خزمه تکردنی رۆژنامه وانی کوردی.

کتیپی کورد له فرانکفورت پیشوازی لیده کری

گه رمی رۆشنییری کوردی نر خاند جگه له نه نه جمانی سهردانی کسانیه تیلمانی و نوروپی و ناماده بوون هه ندی بر نامه کاری و په یوه ندی نالرگوز کرا... هه ندی بنکه ی رۆشنییری و ده زگای بلاوکردنه وه و دانیشگا نوروپییه کان خوشحالی خویان ده ربهری بۆ دروستکردنی په یوه ندی و هار کاری له گه ل رۆشنییری و ته ده یی کوردو جولانه وه وشارستانیه که یدا. سهر برشتیاران و دلسوزانی تم پرۆژه یه وات بالی پیشانگای کورد له فرانکفورت له گه ل دانیشگا نوروپی و نه سهریکه کاندا گه یشتنه نیچه ریکه وتنامه یهک بۆ گه یشتنی کتیپی کوردی به و ده زگا و لایمانه وه ناگادار بوونیان له رۆشنییری کورد... سهر بری کاری هاوبهش له نیوانماندا و نالرگوز کردنه وه ی چالاکي رۆشنییری و میوانداری کردنی نووسران و پسپوران و رۆشنییرانی جیهانی بۆ کوردستان و به پینچوانه وه میوانداری کردنی کورد بۆ لای ته مانیا شایانی باسه جگه له م پروداوه روناکانه... سدان کوردی رۆشنییری نووسر و هونرمند له زور به ی شماره کانی ته مانیا و نوروپیواوه ها تپرونه دیدنه ی پیشانگاکه و دوو کوردیش له ته سهریکاره سهردانی پیشانگاکه یان کردین. دواجار سهرنجی زور خرایه سهر تم پرۆژه رۆشنییری و نه وه جیگای سهرنج و نر خاندن بوو که تم هه موو کتیپ و چاپکر اولته به م هه مه چهن و قه باره و بارستانه وه زه حمهت و نه ریکیکی له بهر چاوی هه یه و کورد توایه تی پوخساری شارستانی و میژووی چند سالی ده وله مند و دا هینانی نووسران و روناکییرانی بخاته نوو. دلشاد- بۆن- ته مانیا

تیایدا به زمانی کوردی و عه رمی و تنگیزی و ته لمانی بره مه کان خرابونه رۆوه ته ده بیاتی کشتی و کوفاری تایهت به مندال و پرۆژه ی ته ده بی و رۆشنییری ستراتیجی... کوفاری هه زار میزد شوینه وارو ناسه وار کاری... گه لیکی دی له کوفاری زانستی و رومان و کتیپی فهرهنگی- نه وه ی جیگای سهرکوتن و خوشحالیه کوشه ی پیشانگای کورد... له پیشانگای ولاته عه میه کان نا پوره دراوترو زیاتر میوانان و گه شتیارانی کتیپ روه ی لیده کرد... جگه له وه له روه ی ده وله مند ی و پهره مه یه وه گه لی له ناستیکی بهرزدا بوو مگر ولاتی میسر له نیوانماندا به قه د بالی کورد پیشوازی گه رمی لی کرابی. له نیوان کسانیه ته سیاسی و ناوداره کاندا... ته سینداری کشتی کۆمکاری عه رمی... هاته ناوستانده که وه ووتی: زور پینچوشحالم به ناماده بوونم لای تیوه ی کورد تم هه موو کتیپه و چاپه منیانه بوو شیوه نا پابه و له نه نجاسی میژووی ته نها سال و نیویکدا به و چهنه و بو ناوه رۆکانه ده بیتم... بهریزی ووتی من سهردانه کی خۆم تایهت ده کم و ناوی لیده نیم سهردانم بۆ چادری کورد- بۆستاندی کوردستانی غیراق له وه لاسی رۆژنامه نووساندا ووتی: نیبه هه ر هه سومان له یک به له سدان... پاشان وه زیری رۆشنییری سודانی عبدالباسط عبدالمجید سهردانی پیشانگاکه ی کرد و ماوه یه کی زور تیایدا ماوه وه ده سخوشی گه رم و نر خاندنی خزی به خشی به نووسران و رۆشنییرانی کورد. کسانیه تی کورد (نصیر شه مه) سهر وکی دانشگای موسیقای عه رمی له قاهره دوو جار سهردانی پیشانگاکه ی کزدو زور به

بۆ په کسجاره به شیوه یه کی بهر فراوان له بهر چاو کتیپ و چاپه منی کورد یگاته پیشانگای فرانکفورت که پیشانگایه کی جیهانی و له ناستیکی هه ره فراوانی رۆشنییری و کلتوریدا خزی ده نوینی فاستیکی ته وتدابه که سدان ولات جگه له نوروپی، له سهرانسهری دنیا وه بره می نوه ی پرۆژه ته ده بی و زانستی و فهرهنگیه کانیان تیادا به جیهان ده ناسینن. له م پیشانگایدا و بۆ په کسجارجکومتی هه رم به هاوکاری ناوه ندی زانین و رۆشنییری کوردی له مانیم- به شی کوردی هه ستان به پیکه ییتانی تم پرۆژه یه به به شداری کردنی کتیپ و چاپه منی کوردی- که زماریه کی زور بره می نووسره رۆشنییری کورد له کوردستاندا و هه روه ها له ولاتانی ده رمه وه به شداری بکن پیشانگاکه له ٦ تا ١٠ مانگی تۆکتوبه ری خایاند، واته پینچ رۆژ و تیایدا ٧٠٠ کتیپ له کوردستانه وه گه شتپوو ویرای ٨٠٠ کتیپی کوردی - ته لمانی که له دوو ده زگای بلاوکردنه وه و چاپی ته لمانی بره مه هینرابوون... پیشانگاکه به سهرپرشتی بهریز کاک (فتاح زاخویی) وه زیری رۆشنییری حکومته ی هه رمی کوردستان/ سلیمان و شاندى وهزارهت بهر پوهه یی گشتی راگیانیدن (هملگورت عبدالوهاب) و گه لی له رۆشنییران و نووسران کرایه وه. له ناوه رۆکی پیشانگاکه که وهک چادریک بۆ ٦ تا ٧ بنکه و ده زگای کوردی چاپ و رۆشنییری هه لدرابوو بۆ ناساندى کورد و جیهان... (ته دهب و کلتور وه فهرهنگ و زانستی) کوردی خزی به ناماده بوون و گه شتیارانی پیشانگاکه ناساند.

Normannenstraße 17, 51149 Köln Germany Tel: 0049 2203 925960 Fax: 0049 2203 29 086 73, Mobil 0049 173 904 19 18 eMail: koceramin@hotmail.com

Stadhalle Bad Godesberg Koblenzer str 80 Bonn 53177

نوهندی لیکولینه وهی کوردی و کۆریک له شاری بۆن

په یامی کور د

ژماره ۶ (سالی په کهم)

رؤژنامه به کی هفتانه ی گشتیه

۲۰۰۴/۱۰/۱۵

لاپه ری ۲

دکتور
به ره هم
نه حمه د
سالم به
سه رو کایه تی
شان دیکي
بالای عیراق
گه شته
ژاپون

بارزانی له نهنگره : کهر کهک دلی کوردستانه و شهر ی له پیناودا ده کهین

بکم. پاشان له زنجیره کوبونه و په کدا له گه ل رجب تهیب ژوردوگان ی سر وک و ه زیانی تورکیا و عبدالولای و وزیر دهره وه ، چند مسله یه کی وه که کهر کهک ، تورکمانه کان و بوونی پ.ک.ک له کوردستانی عیراق بووه ته و هری سره کی باسه کان . به پتی شو هوال و راپورتانه ی که له میدیاکانی تورکیا دهرچونه ، بارزانی هیچ نهمیه کی له هیچ یک لهو مسله لانه له خزی نیشان نه داوه و راکه پاندنه کانی تورکیا تنها لهو باره یه وه هره شه کانی تورکیایان بلاو کردوته وه . تنها به لینییک که گویا بارزانی به تورکه کانی داوه نومیه که گووتویتی ریگه ناده یین له خاکی کوردستانه وه پلاماری تورکیا بدریت . پاشان بهر له به جبهه پشتنی تورکیا و له فرۆکه خانی ته سن بوغا ی نهنگره له وه لای پرسیاری رؤژنامه توستاندا جاریکی دیکه جهختی له کوردستانی بوونی ناسنامه ی کهر کهکی کرد ، به پتی هوالی ناژانسی دهنگوباسی شام پریس بریاروایه بارزانی بگاته سوریا و له ویش چاوی به سر وکی سوریا بکویت .

به ریژ مسعود بارزانی له سهرتای تم مانگه دا به مبهستی روونکردنه وه پتری دوزی کورد و بیر و بزچون گورینه وه له گه ل ولاتانی ناوچه که و نوروپا گه شتیکی ده سته پیکرد . سهرتا سهردانی کوماری نیسلا می ئیرانی کرد و له گه ل سهره ککومار خاتمی و گوره بهرپرساندا کوبوه وه له سر بار و دخی عیراق و ناوچه که دان و ستانیان کرد . پاشان سهردانی نهمسای کرد و له لایین سر وکی نهمساوه پشوازی لیکرا و رهوشی نهمری عیراق و کوردستانیان خسته ژیر باس و لیکولینه وه . له ویستگی سیمه ی گه شته کیدا ، سهردانی تلمانیای کرد و له گه ل یوشکا فیشری وزیر دهره وه ی شو ولاتدا کوبوه وه . له چوارهم ولاتدا که ریژدار بارزانی سهردانی کرد ، تورکیا بو که هر به گه شتنی بو فرۆکه خانی ته سن بوغا ی نهنگره و له وه لای پرسیاریکدا سهاره ت به کهر کهک و ناینده ی کهر کهک گووتی : "هیشتا لهو باوه رده ام که کهر کهک دلی کوردستانه و نامادم لهو باره وه موناقه شهش

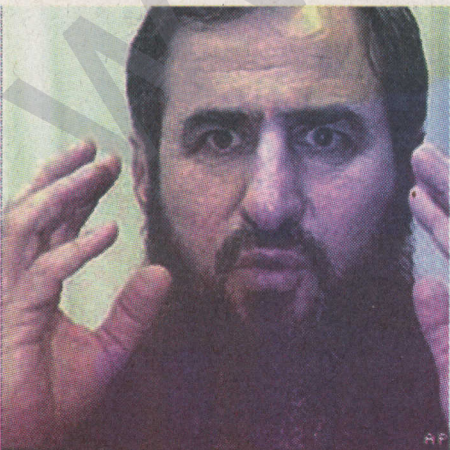
پارتي ديموکرات مه سحي نه لمانيا دژي هاتنه ناوه وه ی تورکیا بو یه کیتی نه وروپا ئیمزا کوډه که نه وه

نهنجیلا مارکل

له سر پشنیاری نهنجیلا مارکل سر وکی یه کیتی مه سحیه کانی نه لمان ، ده ست به هلمه تیکي ئیمزا کوډر دنه وه کراوه بو دژایتی وهرگرتی تورکیا له یه کیتی نه وروپادا هرچنده تم بریاره له لایین خه لکانیکه وه والیکه درته وه که تمه دژایته کردنی نه وه ی تورکییت و دژایتی کولتوره که ی بیت ، و له همان کاتیشدا بریاریک ده بیت دژ به خه لکانیک له ولاته کدا ده ژین و نزیکي ۵۲ ملیون له دانیشوانی نه لمانیا پیکدین و ۸ ملیونیش له سر جه م یه کیتی نه وروپادا . تورکه کان ههستی بریندار کراوی خو یان بو لاپه ری ۷

پاريزه ره که ی مه لا کریکار بهرگری له بکوژی نافرته یکی نه رویجی ده کات!

تایهت به په یامی کورد

سلیمانی . تایهت به "په یامی کورد" سرچاوه یکی بهر پرس له بهر په برایه تی ناسایشی سلیمانی تم هواله ی خواره وه ی بو "په یامی کورد" ناشکر کرد : کورپکی خه لکی سلیمانی که نای "فره یدون له تیف شریفه" و له نه رویج به "عوسمان عومه ر عوسمان" ناسراوه ، په هاوکاری کردنی دوو که سی دیکه ی شاری سلیمانی ، شهوی سن له سر چواری مانگی پشوو ، له نهنجامی پلانیکی داریژراودا بو لاپه ری ۷

نه لمانیا "مه تین کاپلان" ی رادهستی تورکیا کرده وه

دوا به دوا ی نه وه ی ده زگای ته سنی نه لمانیا (بزوتنه وه ی خه لافه تی تورکیا ی وه ک بزوتنه وه یه کی ترسناک و تیروزیست ناساند و گومانی په یوه ندیانی ل که ل گروپی قاعیده خسته پال... "مه تین کاپلان" ی خه لیفه ی نه و بزوتنه وه ی راپنچی دادگای نه لمانی کرد له شاری "دسلدورف" و نزیکه ی دوو سال له زیندانداندا هیشتیبه وه . "مه تین کاپلان" کوری "جه ماله دین کاپلان" که دامه زری نه ی بزوتنه وه که یه و بانگ شه بو دامه زرانندی سیستمی خه لافه تی نیسلا می ده کات بو تورکیا و له سالانی هه شتا کانه وه وه ک خه لیفه خزی ناساند . دوا ی نه و مللانی ناوخویه ی که له سهرتای نه وه تکه کانه وه دوو چاری بزوتنه وه که بوو ، کوشتن و پشویبه کی زوری له ناو خودی بزوتنه وه کدا لیکه وه توه . ههر دوا ی مردنی "جه ماله دین کاپلان" "مه تین" ی کوری شوینی کرتوه وه وه ک رابه زی بزوتنه وه که ده ست به کار بوو . ده زگای ناسایشی نه لمانیا هه ولنکی بین وچانی دا بو راده سترک دنه وه ی بهر وه ولاتی تورکیا ، به لام یاسای له سیداره دانی تورکیا نه و ده رفه تی نه ره خساند . تا وه کو نه و دانوستانه ی نیوان ههر دوو وه زیری ناوخوی نه لمانیا و تورکیا که له سر راده سترک دنه وه ی "مه تین کاپلان" بو ولاتی تورکیا ریکه وتن . تمه ش پشته بستن بوو به "یاسای لایردنی له سیداره دان" له تورکیا . نه وه بوو رژی ۲۰۰۴/۱۰/۱۲ دادگای نیداره ی کزلن به شو یبه کی یاسایی و فره می بریاری راده سترک دنه وه ی دهر کرد . و به فرۆکه یه کی تایهت به دیلی ناریدانه وه بو تورکیا . تمه ش بووه بایهت و رووداویکی گرنگ له نه لمانیا . لیره دا ده توائین پرسیین داخو کردنه وه ی تم ده رگا ترسناکه که به راده سترک دنه وه ی "مه تین کاپلان" ناوه لای بوو . ده بیته سهرتایه ک بو هه نگاوی له و جزه ری ولاتی نه لمانیا بهر امبه ر کادره کونه کانی PKK یان نه ؟ له کاتیکدا وه زیری ناوخوی نه لمانیا بو خزی سهر په ر شتی شتوازی نه و راده سترک دنه وه یه ده کات . بو نمونه "دکتور سلیمان" که بهر هه قه یه ک له "بریمه ن" ده سترکیر کرا بووه ته مایه ی دلاره کیه کی زور و ده یان که سی وه ک "دکتور بو لاپه ری ۷